

BUDAKALÁSZI

XVIII. évfolyam | 2. szám
2024. március

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

KÖZVILÁGÍTÁS-KORSZERŰSÍTÉS A VÁROS SAJÁT FORRÁSAIBÓL

5. oldal

A TARTALOMBÓL

- Költségvetés 2024: több pénz jut a fejlesztésekre
- Erdő Péter megszentelte a Vasút sori új óvodát
- Lenfonó-csomópont, északi elkerülő, gyalogátkelőhelyek – a Magyar Közúttal egyeztetünk
- 20 éves a Rozmaring Táncegyüttes
- „Senki ne érezze, hogy egyedül van” - Átfogó szociális pályázat a korai fejlesztéstől a demenciáig
- Kalászi Közösségi Kertek, ahol barátságok is kialakulnak

Újrapapír

KLISOVÁC KERT

(14-15. OLDAL)

HÚSZ ÉVES A ROZMARING SZERB TÁNCEGYÜTTES

(20-21. OLDAL)

ELFOGADTA AZ IDEI KÖLTSÉGVETÉST A KÉPVISELŐ-TESTÜLET

– több mint 1,5 milliárd forint jut idén fejlesztésekre

Elfogadta a 2024-es költségvetést a Képviselő-testület. A korábbi évek felelős gazdálkodásának és a sikeres pályázatoknak köszönhetően idén több mint 1,5 milliárd forint értékű beruházás és felújítás valósulhat meg Budakalászon. – mondta Forián-Szabó Gergely alpolgármester

A februári rendes testületi ülés legfontosabb napirendi pontja az idei költségvetési rendelet megalkotása volt. A Képviselő-testület 9 igen és 1 tartózkodás mellett megszavazta az idei költségvetési rendeletet. A könyvvizsgálói jelentés megállapította: az elkészült anyag mindenben megfelel a jogszabályoknak. Budakalász Város Önkormányzata 2024. évi költségvetési rendelettervezete a jogszabályi előírásoknak megfelel, a költségvetésben a pénzügyi egyensúly biztosított. A bevételek és a kiadások tervezése megalapozott. A költségvetés a kötelező és az önként vállalt feladatok ellátását, a város és az intézmények üzemeltetését biztosítani tudja.

Takarékos gazdálkodás

A központi költségvetésből érkező támogatások a tavalyi teljesítéshez képest jóval az infláció alatt (mindössze 0,24%-kal) emelkednek. Ezzel párhuzamosan Budakalásznak szolidaritási hozzájárulás címen idén már 215 millió forintot kell befizetnie az államkasszába, ami 57 millió forinttal több, mint a tavalyi elvonás. A központi finanszírozás egyenlege így összességében 54 millió forintos csökkenést mutat a 2023. évi teljesítéshez képest.

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2024-ben is takarékos gazdálkodás jellemzi a költségvetést. A kiadási oldalon az infláció miatti költség-növekedés mellett a központilag meghirdetett béremelésekre is biztosítani kell a szükséges forrásokat. A bevételi oldalon elsősorban a vállalatoktól érkező befizetések emelkednek, a **lakosság adóterhei idén sem növekednek.**

Adósságmentes Budakalász

A városvezetés kitart amellett, hogy hitel felvételére ne kerüljön sor, sőt: a 2014-ben felvett kölcsönök törlesztésének lezárásával **idén teljesen adósságmentessé válik a város.** Az idei gazdálkodási lehetőségeket javítja, hogy **tavaly a tervezetthez képest több százmillió forint többletbevételt sikerült elérni,** amihez a rendszeres adó-ellenőrzések, valamint a korábbi kintlévőségek behajtása is jelentősen hozzájárult. Az elmúlt évek sikeres pályázatainak elnyert források 710 millió forinttal növelik a város idei fejlesztési keretét.

Több mint 1,5 milliárd forint jut idén fejlesztésekre

„A fegyelmezett gazdálkodásnak köszönhető, hogy a szűkülő központi finanszírozás mellett is több pénz jut fejlesztésekre. **Az idei költségvetésben beruházásokra és felújításokra összesen több mint 1,5 milliárd forint áll majd rendelkezésre.**” – mondta Forián-Szabó Gergely alpolgármester.

TISZTELT BUDAKALÁSZIAK!

Az előkészített fejlesztések közül idén megvalósul a közvilágítás korszerűsítése, az Egészségház bővítése, a Faluház udvarának átépítése, ehhez kapcsolódva elindul a Lenfonó terület

parkosítása a Ciklámen utca felől. Hamarosan elkészül a Petőfi tér Táncsics utca felé történő bővítése, átépül Kálvária utca – Gyümölcs utca torkolata. Megújulnak a Telepi Óvoda belső terei és számos fejlesztés lesz a Nyitnikék Óvodában is, a Csalogány utcai temető pedig új vizesblokkot kap.

Az útfelújítási program folytatása mellett a gyalogos közlekedés feltételei is javulnak: új járdák és gyalogátkelőhelyek tervezése, illetve kivitelezése is szerepel az idei költségvetésben. A régóta várt beruházások közül kiemelendő a Duna-part közművesítése, a szolgáltatói egyeztetések után a következő hónapokban megkezdődhet a tervezési munka. Új árvízvédelmi terv és klímavédelmi akcióterv is készül. A számos egyéb tételt is tartalmazó idei beruházási és felújítási tervekről az előterjesztés mellékleteiben lehet tájékozódni.

Közösségi költségvetés, sporttámogatások: emelkedő keretösszegek

A Képviselő-testület a 2024. évi költségvetésében – az elmúlt évi 10 millióhoz képest – 13 millió forintos keretet szavazott meg közösségi költségvetésre, arra, hogy a budakalászi polgárok által beadott ötletek közül a legnagyobb támogatottságot élvező javaslatok megvalósulhassanak. A sportegyesületek, illetve sportprogramok támogatására is több jut idén: az elfogadott költségvetésben a sportcélra elkülönített pályázati keret 15 millió forintról 20 millió forintra emelkedik.

Kevesebből többet

Nem könnyű feladványt kellett megoldanunk ebben az évben: csökkenő állami finanszírozás és a még mindig magas infláció mellett hogyan lehet Budakalász fejleszteni úgy, hogy a lakosság terhei ne növekedjenek és hitelt se kelljen felvenni? Az elfogadott költségvetés az összes kritériumnak megfelel. Több, mint 1,5 milliárd forint értékű beruházás és felújítás szerepel benne úgy, hogy a korábbi adósságainkat visszafizetjük, az adókat pedig nem emeljük. Hogyan sikerült ezt elérni? Évek óta tartó fegyelmezett gazdálkodással, az adóbeszedés hatékonyságának javításával és sikeres pályázatokkal – fogalmazott Forián-Szabó Gergely közigazgász, alpolgármester.

ÖNKORMÁNYZATI ÉS HELYI HÍREK

A kitelepített budakalásziakra emlékeztünk

A hagyományoknak megfelelően a Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület szervezésében a kalászi katolikus templomban, majd a Kitelepítési emlékműnél emlékeztünk meg a kitelepített német nemzetiségű budakalásziakról.

A megemlékezés szentmisével kezdődött. Zoltán atya a tiszta szívekért és a békéért imádkozott, majd a Lustige Schwaben kórus előadásával folytatódott a program. A templomból együtt vonultunk át a Kitelepítési emlékműhöz, ahol a Kamp János Kapelle zenével köszöntötte az érkezőket. Az emlékműnél a Magyarországi németek himnuszának eléneklésével folytatódott a megemlékezés, majd dr. Göbl Richárd polgármester beszédében a Kommunizmus áldozatainak emléknapjára utalt, ami szintén február 25-re esik. A Szálasi-kormányt a Vörös Hadsereg bevonulásakor váltó Ideiglenes Nemzeti Kormány a kollektív bűnösség elvére alapozva 300 ezer német nemzetiségű ember kitelepítésének tervével állt elő. A polgármester beszéde végén kiemelte, hogy Harcsa Lajos polgármestersége idején a kitelepítettek Budakalász díszpolgárai lettek.

A Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület vezetőségi tagja, Pető-Wagner Ildikó Czímer Péter versét mondta el, majd az egyesület elnöke, Illésné Zieba Marianna beszédében a kitelepítettek életének körülményeit mutatta be. Az esemény a Kitelepítési emlékmű megkoszorúzásával zárult. Koszorút helyezett el Budakalász Város Önkormányzata, a német és a szerb nemzetiségi önkormányzatok, a 2011 Egyesület és a Budakalászi Német Nemzetiségi Egyesület, majd minden megemlékező elhelyezhette a magával hozott egy-egy szál virágot.

A Ciklámen utca és a Faluház között új gyalogos-kerékpáros kapcsolat épül

Nyárra elkészül a Ciklámen utca felőli gyalogos és kerékpáros összeköttetés. A korábban elhanyagolt környéken új közösségi terek és parkok jöhetnek létre megfelelő közvilágítással.

A decemberben elfogadott új Helyi építési szabályzat és Szabályozási terv jelentős fejlesztéseket indíthat el a város központjában. A Lenfonó területén, illetve környékén új közösségi terek, parkok jöhetnek létre, új közlekedési kapcsolatokkal. Ezek pályázati forrásból és az Önkormányzat saját költségvetéséből valósulnak meg.

A Ciklámen utcai átjáró és a Faluház udvarának fejlesztési terveit novemberben lakossági fórumon mutattuk be. A beruházás keretében új gyalogos és kerékpáros kapcsolat alakul ki Szentistvántelep és a városközpont között, megfelelő közvilágítás kiépítésével. A Ciklámen utca felől egy új, éjszakára zárható kapun keresztül lesz megközelíthető a Faluház udvara, illetve a Lenfonó HÉV-megálló is. A rövidebb, kényelmesebb útvonal révén jelentős részben tehermentesül a Szentendrei út mellett haladó, állami kezelésben lévő szűk és rossz állapotú járda.

Az átjáró kiviteli terveihez tájépítési terv is készült, hogy a jelenleg bozotos, elhanyagolt területen a zöldfelület is megújuljon. A nyomvonalba eső és közelében lévő beteg, balesetveszélyes fákat ki kellett vágni. Mivel saját

önkormányzati területről van szó, az ehhez szükséges engedélyt nem Budakalász, hanem a Kormányhivatal által kijelölt hatóság adta meg. A kivágott fákat természetesen pótolni kell. A tervek szerint a nyárra befejeződhetnek a munkálatok.

Budakalász – Újpest-városkapu autóbuszjárat indításáról tárgyaltunk

Új autóbuszjárat beindításáról tárgyalt az Építési és Közlekedési Minisztérium (ÉKM), a Közlekedéstudományi Intézet (KTI) és a Volánbusz szakembereivel Forián-Szabó Gergely alpolgármester.

Budakalász és a környező pilis-dunakanyari települések népessége az elmúlt évtizedekben a többszörösére nőtt. Az itt élők rendelkezésére álló egyetlen közösségi közlekedési eszköz több mint 100 éve a szentendrei (H5) HÉV, amely városunk észak-déli irányú összeköttetését biztosítja. Régi adósság, hogy végre kelet-nyugati irányban is bekapcsolódhassunk a regionális autóbusz-közlekedésbe. Budakalász nemrég elkészített Fenntartható Mobilitási Terve éppen erre tesz szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot.

Forián-Szabó Gergely az egyeztetésen hangsúlyozta, a buszjárat Solymár–Üröm (Pilisborosjenő)–Budakalász–Megyeri híd–IV. kerület, Újpest-városkapu útvonalon (a 800-as és a 300-as buszcsoportok forgalmával is összehangolva) összekötné a 2-es vasútvonalat a H5 HÉV és az M3 metró kötőpályás vonalaival, így jelentősen javítaná a gyorsvasúti megállókhoz való eljutást. Az új közösségi közlekedéssel Budakalászlól az Észak-Pesten található oktatási intézmények, munkahelyek és sportolási lehetőségek sokkal rövidebb idő alatt elérhetőek lennének.

Egy megfelelő sűrűséggel és korszerű járművekkel közlekedő buszjáratral csökkenthető az autóforgalom, a megfelelő helyeken elhelyezett megállók pedig Budakalász belső közlekedési lehetőségei is javíthatók – fogalmazott Forián-Szabó Gergely.

Az ÉKM részéről Szabó Tamás Bálint főosztály-vezető hangsúlyozta, a minisztérium a feltételek megteremtése esetén nyitott az új buszjárat beindítására. Ugyanakkor jelezte, a kapacitások (járműpark, sofőrállomány) végesek: Budakalászon és környékén csak akkor lehetne fejleszteni a közösségi közlekedést, ha erre máshol szabad kapacitásokat tudnak felszabadítani.

Új homokozó a Kőbányai úti játszótéren

A homokozó kialakításával fejeződött be a Kőbányai úti játszótér tavaly elkezdődött fejlesztése. Még tavaly tavasszal csúszdás játszóvár, fészekhinta, több mérleghinta és pillehinta került a két mászóka és a két régebbi hinta mellé. Kevesen emlékeznek már arra, hogy a hinták mögött homokozó is volt a város talán leghangulatosabb játszótéren. Most elszállították a régi, homokos földet és a gyerekek legnagyobb örömeire új, festeres homokozót alakítottak ki.

Több lámpatest, nagyobb biztonság és közbiztonság, takarékoság

KÖZVILÁGÍTÁS-KORSZERŰSÍTÉS A VÁROS SAJÁT FORRÁSAIBÓL

Budakalász saját forrásból, hitel felvétele nélkül valósítja meg közvilágítás korszerűsítését. A városlakók érdekeit hosszú távon szolgáló beruházás közbeszerzési eljárása eredményes volt, a Képviselő-testület rendkívüli ülésen döntött a pályázat nyerteséről.

A beruházás előkészítése egy éve kezdődött, a tervezők felmérték Budakalász közvilágítási helyzetét, majd a fejlesztésre vonatkozó irányelveket, minimum elvárásokat a Közvilágítási Mesterterv-ben hagyta jóvá a testület tavaly májusban. A korszerűsítés részletes tervezését az irányelvek mentén, az utak geometriája, a járdák és világítótestek helyzete és a vonatkozó szabványok szerint a tervező cég készítette el. Az előkészítő munka során a városvezetés különös figyelmet fordított a közlekedés-biztonság javítására, a gyalogátkelőhelyek és a forgalmas csomópontok ezért kiemelt megvilágítást kapnak. A megújuló közvilágítás rendszere lehetővé teszi a kibocsátott fény időben eltérő szabályozását, illetve előkészíti az okos közvilágítás kialakítását is. Így nem csak előre programozott módon, hanem különböző, például a fény, a mozgás és a forgalom érzékelők beépítésével dinamikusan is lehet a fény mennyiségét szabályozni. A meleg színhőmérsékletek használata település-arcuati szempontokon túl, környezetvédelmi szempontokat is szolgál.

Fórián-Szabó Gergely alpolgármester hangsúlyozta: a hosszú távon a város érdekeit szolgáló beruházás saját forrásból, hitel nélkül valósul meg, köszönhetően a város jó gazdálkodásának, a 2023-as, jelentős többletbevételnek.

Mivel a város villanyszámlájának 71 százalékát a közvilágítás teszi ki, jelentős lesz az energiamegtakarítás. A tervezők számításai alapján a városvezetés 50 százalékos – aktuális energiaáraktól függően több tízmillió forintos – megtakarítást vár a megvalósuló fejlesztéstől.

A „Közvilágítás korszerűsítés” tárgyában lefolytatott közbeszerzési eljárás lezárult, a megadott határidőig négy cégtől érkezett ajánlat a munkák elvégzésére. A hiánypótlások után a Bíráló bizottság elkészítette szakvéleményét és döntési javaslatot terjesztett elő. A Képviselő-testület a közbeszerzési eljárást érvényesnek és eredményesnek nyilvánította és egyhangú döntést hozott arról, hogy a Best-Vill. 2000 Villanyszerelési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-t bízta meg a munka elvégzésével. A testület felhatalmazta a polgármestert a nyertes ajánlattevővel történő szerződés kötésre.

Nagel István alpolgármester: sokat várunk ettől a fejlesztéstől

Folyamatos konzultációk előzték meg a döntést – kezdte lapunknak Nagel István alpolgármester, aki az első lépésektől kezdve részt vett a közvilágítás-korszerűsítéssel kapcsolatos előkészítő munkában. – Az elmúlt hónapokban pontos képet kaptunk arról, hogy most milyen a közvilágításunk. Jelenleg nagyon vegyes képet mutat a település, a fejlesztés viszont egységes koncepció mentén valósul meg. A Közvilágítási Mesterterv rögzítette az irányelveket és szabályokat, a tervezők 8-10 éves tapasztalatra támaszkodtak munkájuk során. Környezettudatos városvezetésként arra is hangsúlyt fektettünk a gondos tervezés során, hogy a környezet védelmére is odafigyeljünk. Jó példa erre, hogy a kék fény kibocsátása az élővilágra káros hatással van, felborítja a biológiai ritmust, ennek a minimalizálása például egyértelmű cél volt.

Milyen szempontokat vettek még figyelembe az előkészítő munka során?

A lámpatestekben egy LED-panel biztosítja majd a világítást. A lámpatestekre 15 év garancia van, ezek a világítótestek jó eséllyel harminc évet kibírnak majd. Arra is figyelmet fordítottunk, hogy a műanyag búra régen megsárgult és csökken a rajta áthaladó fény mennyisége, így mi ehelyett üveg-előlapot kértünk, amik nem öregednek, nem sárgulnak és élettartamuk alatt ugyanannyi fényt engednek át. A városképi arcu- lat is fontos tényező volt. Az óvárosi részen meleg, barátságos fényt szeretnénk biztosítani, csakúgy, mint a természetközeli területeken.

Összességében mit várunk ettől a fejlesztéstől?

A fejlesztéstől több mint 50 százalékos energiamegtakarítást várunk úgy, hogy eközben a közterületek megvilágítása, ezáltal pedig a közlekedés biztonsága és a közbiztonság is javul. Minden gyalogátkelőhelyhez és a további, átkelésre használt ponthoz kiemelt világítást kértünk.

Nem csak a meglévő lámpatesteket cserélik majd le, hanem ahol szükséges plusz fényforrásokkal is bővül a rendszer: az eddigi 1400 mellé több mint 300-at szerelnek majd fel a lakosság és a tervezők javaslatai alapján.

Mennyibe kerül ez a fejlesztés és mikorra várható a munkálatok befejezése?

270 millió forintba kerül a kivitelezés, összesen 1758 lámpatest kerül fel a településen a villanyszlopokra. A jelenlegi számításaink szerint március közepén indulhat el a kivitelezés. Fontos volt, hogy a kivitelezőnek legyen akkora kapacitása, hogy ha rendelkezésre állnak a termékek, akkor néhány hónap alatt végezzenek ezzel a munkával.

ÜNNEPÉLYESEN ÁTADTÁK ÉS MEGSZENTELTÉK BUDAKALÁSZ ÚJ ÓVODÁJÁT

Erdő Péter bíboros, prímás február közepén ünnepélyes keretek között megáldotta a Vasútsori Jó Pásztor Óvodát, melyet januárban vettek birtokba a kalászi gyerekek. Az ünnepségen részt vettek Soltész Miklós és Vitályos Eszter államtitkárok, Tarnai Richárd Pest vármegyei főispán, Göbl Richárd polgármester, Forián-Szabó Gergely és Nagel István alpolgármesterek, valamint az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága főigazgatója, Gyetván Gábor.

Az új Vasút sori óvoda a szomszédos Békásmegyer-Ófaluban található Szent József Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium tagintézményeként kezdte meg működését. Hajna Ákos Gábor igazgató házigazdaként elismerően szólt a beruházás előkészítésében és lebonyolításában közreműködő szakemberek munkájáról, és külön köszönetet mondott Balázsné Nagypáti Edit óvodavezetőnek és munkatársainak, hogy az elmúlt másfél hónapban nemcsak a neveléssel foglalkoztak, hanem berendezték, díszítették, otthonossá tették az épületet is.

Dr. Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek köszöntőjében elmondta: a budakalászi katolikus óvodáról szőtt álom akkor kezdett testet öltetni, amikor dr. Göbl Richárd polgármesterrel először beszélgettek róla. Kiderült, hogy a nem csak az egyházi, hanem a világi közösség is egyetért a szándékkal, hiszen ebben a térségben nagy szükség van új óvodai férőhelyekre. „Napjaink aggasztó demográfiai helyzetében, amikor fogy a magyar népesség, reménysugár lehet ez az óvoda” – fogalmazott a bíboros, aki köszönetet mondott mindenkinek, aki segített a megvalósításban.

A térség országgyűlési képviselője, dr. Vitályos Eszter miniszterhelyettes a béke, a szabadság és az egyetértés fontosságáról beszélt. Köszöntőjében elmondta: 2010 óta az óvodai férőhelyek száma 18 ezerrel emelkedett hazánkban, erre a célra 320 milliárd forintot fordított a kormány.

A Napsugár csoport óvodásai január 8-án költöztek be új otthonukba és rövid idő alatt megbarátkoztak az új helyvel.

Fotók: Hart-Nagy Tamás

Az ünnepség zárásaként Erdő Péter bíboros megáldotta az épületet.

Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár a köszönet szavai után Brunszvik Teréz magyar grófnő, az első magyarországi óvodák megalapítójának szavait idézve arról beszélt, hogy már kicsi korban nevelni, segíteni és tanítani kell a gyermekeket.

Gyetván Gábor, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatósága (EKIF) főigazgatója köszönetet mondott azoknak a szülőknek, akik már akkor bíztak a budakalászi katolikus óvoda megvalósításának sikerében, amikor még csak a tervrajzokon létezett ez az épület.

„Miért fog egy város katolikus szellemiségű oktatási intézmény létrehozásába?” – tette fel a kérdést dr. Göbl Richárd. Budakalász polgármestere a választ is megfogalmazta ünnepi beszédében. „Az új óvoda megnyitásával szélesebbre tárjuk a kaput a nevelési lehetőségek biztosítása terén. A mai ünnep egyben kötelességvállalásra is szólít minket: álljunk ki amellett, hogy a gyermekeinket

Dr. Göbl Richárd polgármester a feszülettel.

SIKERTÖRTÉNET

A régi Vasút sori óvodát 2017-ben a szülők tiltakozása ellenére zárta be az Önkormányzat, az épületet 2019 augusztusában le is bontották. A 2016-ban benyújtott óvodaépítési pályázatot 2019 végén költséghatékonysági indokkal elutasították, ezért a választások után az új városvezetésnek minden követ meg kellett mozgatnia ahhoz, hogy a Budakalász anyagi lehetőségeit jelentősen meghaladó beruházás mégis megvalósuljon. Több forduló tárgyalások után 2021 elején megszületett a megállapodás az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye vezetőivel egy új katolikus óvoda megépítéséről.

A cél egy tágas, korszerű négycsoportos óvoda megépítése volt, ennek érdekében a lebontott óvoda szomszéd telkét a város megvásárolta. Budakalász a terület átadásával, a tervek elkészítésével és a közterület rendezésével járult hozzá beruházáshoz, a Főegyházmegye pedig az építés és berendezés közel 2 milliárd forintos költségeit, valamint az üzemeltetési feladatokat vállalta. A tervek elkészítése és a kivitelező kiválasztása után 2022 májusában indult el az építkezés. Tavaly ősszel megtörtént a műszaki átadás és decemberre valamennyi szükséges engedély is megérkezett.

a keresztény erkölcsre neveljük” – mondta a polgármester, aki átadta az új óvodának a város ajándékát, azt a fészületet, ami negyvenes évek elején ott volt a kalászi iskola igazgatói irodájában. A 92. életévében járó Dévai Ferenccné Spáth Mária, aki évtizedeken át őrizte ezt a keresztet, megható szavakkal emlékezett vissza arra, hogy édesapjának az igazgatói állásába került, hogy a kommunista hatalomátvétel után nem volt hajlandó eltávolítani a fészületet. Ezt a keresztet most az óvoda bejáratánál függesztették ki.

Ezt követően Hajna Ákos Gábor, a Szent József Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium intézményvezetője megköszönte Baláznéné Nagyapáti Edit óvodavezető fáradhatatlan munkáját. Az ünnepség zárásaként dr. Erdő Péter bíboros megáldotta az épületet, majd dr. Göbl Richárd polgármesterrel együtt leleplezték a főbejárat mellett elhelyezett névtáblát.

A Napsugár csoport óvodásai január 8-án költöztek be új otthonukba és rövid idő alatt megbarátkoztak az új hellyel, a korszerűen berendezett, tágas és világos csoportszobával. Budakalász egy 21. századi színvonalú óvodával gazdagodott. Mivel az új Vasút sori óvoda a város teljes területéről fogadja a gyerekeket, a többi kalászi óvodában is jelentősen csökkenhetnek a csoportlétszámok.

A tágas, korszerű négycsoportos óvoda megépítéséhez Budakalász a terület átadásával, a tervek elkészítésével és a közterület rendezésével járult hozzá. Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye az építés és berendezés költségeit, valamint az üzemeltetési feladatokat vállalta.

A Jó Pásztor Óvodába került a 80 évig otthon őrzött fészület

A 92 éves Dévai Ferenccné Spáth Mária magával vitte a Budakalászi Jó Pásztor Óvoda megnyitó ünnepségére a házában őrzött régi keresztet. Nagyapja, Spáth Gyula kántortanítóként 1921-ben a kalászi iskola igazgatója lett. 1946-ban, a háború után állami rendelet értelmében a vallási jelképeket el kellett távolítani a köztisztviselők falairól. Egy ellenőrzés során ráakadtak az igazgatói iroda falán a fészületre, majd az ellenőrzés felszólítására nagyapám így reagált: „Ezt az én kezem nem fogja innen levenni.”

„Három nap múlva kollégái elhozták neki a keresztet, amit otthonában őrzött és amit én őriztem tovább. Nagyapám, mint tanító, nem dolgozhatott tovább, de ezután is kántorizált és a fia, édesapám szintén kántortanító lett” – emlékezett vissza Mária néni.

A kereszt a Budakalászi Jó Pásztor óvoda falára került, így az egykori kántortanító igazgató családjának nem kell tovább őriznie otthonában a fészületet.

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalász Város legfiatalabb lakóit!

Győri Mátyás
Kíndl Ádám
Mihalek Olívia Flóra
Pauló Eszter
Sándor Sámuel
Sas Teodor
Szikszai Regő

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket és családjukat!

LENFONÓ-CSOMÓPONT, M0, ÉSZAKI ELKERÜLŐ, ZAJÁRNYÉKOLÓ ÉS GYALOGÁTKELŐHELYEK

– a Magyar Közút vármegyei vezetőivel egyeztettünk

Budakalász megbeszélésre hívta a Magyar Közút Pest vármegyei vezetőségét, hogy a városunkat átszelő utak forgalmáról, a közlekedésbiztonság javításáról és az utak állapotának javításáról egyeztessenek.

Lenfonó csomópont – a gyalogosbiztonság az első

Elsőként Budakalász közlekedésének legkritikusabb helyszíne, a Magyar Közút kezelésében lévő Lenfonó-csomópont, illetve a lámpás kereszteződés áteresztőképessége került napirendre. Bár időről-időre felmerül a közlekedési lámpák kikapcsolásának kérdése, a Közút főként a gyalogos közlekedés biztonságára hivatkozva ezeket következetesen elutasítja. Korábban több alkalommal is igyekeztek finomhangolni a rendszert, de a beavatkozások a brutális átmenőforgalom miatt kialakuló forgalmi dugókat alig csökkentették. Budakalász a megbeszélésen jelezte, hogy a lámpaváltások feszesebb tételével kismértékben tovább javítható lenne a csomópont áteresztőképessége, illetve azt is, hogy a zebránál elhelyezett nyomógombok időnként nem működnek megfelelően. Tapasztalat alapján a HÉV elhaladását követően a zöld jelzésig sokszor több mint harminc másodperc is eltelik, mert a Budai út – Pomázi útirány továbbra is zöld jelzést kap. A Közút munkatársai jelezték, hogy ellenőrzik a forgalomirányító rendszert és a kijavítják a hibákat.

A Budai út állapota tragikus, de nincs pénz a felújításra

Ezt követően a Budai út egyre romló állapotára, a HÉV-átjáró és az Ady Endre út közötti szakasz felújításának, illetve az út alatt húzódó vízvezeték cseréjének összehangolt munkálataira kérdezett rá a városvezetés. A Közút szakemberei arról tájékoztattak, hogy ugyan rendszeresen egyeztetnek a DMRV-vel, de sem ők, sem pedig az állami vízszolgáltató nem rendelkezik a felújításhoz szükséges forrásokkal. Egyetértettek azzal, hogy a rekonstrukciók régóta esedékesek, de a központi költségvetés egyik cégnek sem biztosítja a beruházáshoz szükséges pénzt.

A Budai út tragikus állapota miatt szóba került, hogy az Építési és Közlekedési Minisztérium elindította a Szentendre–Piliscsaba útvonal felújításának előkészítését. Ugyan még nincs végső döntés a nyomvonal kijelölésében, de jó esély van arra, hogy Budakalászt is érintse a beruházás. Ennek keretében sor kerülhetne a Budai út legrosszabb állapotban lévő és legnagyobb terhelésnek kitett szakaszának felújítására. A tervezési tendert várhatóan még az idei évben kiírják.

A városvezetés más, a Magyar Közút által kezelt szakaszok esetében is sürgette az útfelújításokat, de a Közút vezetői jelezték: a lehetőségeik a fenntartásra és legszükségesebb karbantartásokra korlátozódnak.

Az M0 folytatás elmaradásának következményei

Az M0 északi szektor megépítése már 13 éve államilag kiemelt beruházás, de még a kiviteli tervezése sem indult el. A városve-

zetés hangsúlyozta, hogy az autópályát folytatásának hiányában Budakalászt terelt hatalmas forgalom környezetvédelmi és közlekedésbiztonsági

következményeit folyamatosan vizsgálni kell és minden eszközzel fel kell lépni az átmenőforgalom csökkentése érdekében.

A vízvezetéképítést és az útfelújítást össze kell hangolni

A Budakalászon át tervezett nagytérű vízvezeték-építés a Lenfonó kereszteződést is érinti. Ennek kapcsán Budakalász jelezte: ragaszkodnak ahhoz, hogy a vízvezeték építése csak a legszükségesebb mértékben korlátozza majd a forgalmat. Ennek érdekében kérik, hogy a csőfektetést és az utak helyreállítását az iskolai szünet idején végezzék. A Magyar Közút arról számolt be, hogy a beruházóval még nem egyeztettek az ütemezésről, az engedélyek kiadása során figyelembe veszik Budakalász szempontjait.

Több és biztonságosabb gyalogátkelőhelyeket

Budakalász kérte a Magyar Közúttól, hogy a nagyforgalmú gyalogátkelőhelyeket alakítsák át nyomógombos vezérlésűre. Ennek szükségességére az egyik kalászi gyalogátkelőhelyen nemrég történt gázolás is felhívta a figyelmet. A városvezetés hangsúlyozta, Budakalász új közvilágítási rendszerét eleve úgy tervezték meg, hogy a már meglévő csomópontok mellett több új, tervezett gyalogátkelő is kiemelt világítást kapjon. Az Önkormányzat a Damjanich utcában és a Budai úton mindenképpen új gyalogátkelőket szeretne. A Közút ugyan nem vállalja ezek kialakítását, de a szakmai szempontok egyeztetésében, a szükséges hozzájárulások kiadásában kész közreműködni.

Új útvonalat a kerékpárosok számára a Duna-parton

A megbeszélésen felmerült a városvezetés 4 évvel ezelőtt már elhangzott javaslata, miszerint a Duna-parton megépített, gyalogosok által is használt EuroVelo útvonal kerüljön a gátra, azaz a Duna sétánnyal párhuzamosan egy új útvonal épüljön a kerékpárosok számára, hogy csökkentsék a Duna sétányon rendszeresen kialakuló balesetveszélyes helyzetek előfordulását. A Közút jelezte, hogy az ártér mélyebb részén áthaladó, a Duna által rendszeresen elöntött kerékpárút fenntartása számukra is problémás, a nyomvonal áthelyezésének kérdését ők is támogatják.

Járdaépítés, padkanyesés, takarítás

Az Önkormányzat vezetői beszámoltak a Szentendrei út keleti oldalán, a Téglási András utcáig megtervezett járdáról, a környező árkok kialakításáról. A felek a városban több helyen esedékes padkanyesésről is egyeztettek, amire nem jut kellő erőforrás. A Közút a kezelésében lévő fő közlekedési útvonalakon a rendszeres takarítást sem tudja a város által elvárt színvonalon biztosítani, ezért ezt rendszeresen az Önkormányzat kényszerül elvégezni. A Közút elmondta, hogy Pest vármegye 188 településének takarítására összesen egyetlen seprűs gép áll a rendelkezésükre. Ígéretet tettek arra, hogy ezt a munkagépüket az Önkormányzattal előre egyeztetett időpontban Budakalászt fogják irányítani.

Új ivóvíz-gerincvezeték épül

Jó hír, hogy sok év után fejlesztésbe fog a Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. Az már kevésbé, hogy városszerte 11 csatlakozási ponthoz kell eljuttatni az új gerincvezeték. A város belső területein forgalmi korlátozásokra kell készülnünk, de az állami beruházás eredményeként megszűnhetnek a nyári vízkorlátozások, több és jobb minőségű ivóvíz kerül a hálózatba. Közintézmények közelében csak a nyári szünet idején lehet majd munkát végezni.

Rövidesen megkezdődik Budakalász és a térség településeinek biztonságos ivóvízellátását szolgáló nagy átmérőjű gerinchálózat cseréje. A Duna-parti kutaktól az ürömi víztároló medencéig több mint 8 kilométer hosszon új 500 mm átmérőjű gerincvezeték épít ki az állami vízszolgáltató.

Március közepén a külterületeken indul a munka

Az Európai Unió támogatásával a Mészáros és Mészáros Zrt. fővállalkozói kivitelezésében megvalósuló fejlesztési munkálatok a külső területeken március 11-én kezdődnek. A projekt megvalósulását követően a jelenlegi tárolókapacitás megduplázódik, javul a vízellátás biztonsága. A kivitelező felvonulása után közműfeltárás kezdődik, amelyek segítségével megállapítható a valós elhelyezkedésük. Ennek ismeretében a kivitelezési munka közben minimálisan csökkenthető a csőtörés vagy kábelszakadás esélye.

A belterületen még körültekintőbben kell eljárni

A gerincvezeték fektetési munkálatok belterületen rendszerint burkolatbontással járnak, mivel a vonalas közművek általában burkolt felületek alatt húzódnak. Ezután termelik ki a földet a kellő mélységig, és kerül elhelyezésre az új vízvezeték. Kivitelező a napi munkavégzés során, lehetőség szerint, mindig csak annyi munkaárkot nyit meg, amennyit aznap vissza is tud temetni. A munkaárkok esetenként akár 5 méter mélységűek is lehetnek, ezért kérjük, hogy a munkaárkokat ne közelítsék meg. A munkálatok során forgalomkorlátozó táblák segítik majd a tájékozódást.

Az intézmények közelében nyáron dolgozhatnak

A Mályva utcai bölcsőde, a Telepi Óvoda, illetve az Egészség ház közelében Budakalász azzal a feltétellel adja ki a szükséges engedélyeket, hogy itt csak a nyári szünet idején lehet majd munkát végezni. Az Egészség ház megközelítése folyamatosan biztosított lesz. A városvezetés kérésére a kivitelezés időtartama alatt minden esetben csak olyan mértékű forgalomkorlátozás lehetséges, amivel még biz-

tosítható az ingatlanok megközelíthetősége. A csőfektetés után a kitermelt földet visszatöltik és az útburkolat ideiglenes fedést kap. A bolygatott föld ülepedése után készül majd el az új aszfaltburkolat.

Az ivóvízhálózat teljes felújítására várni kell

A beruházás eredményeként javulni fog a vízminőség és megszűnnek a nyári vízkorlátozások. A kisebb átmérőjű lakossági ellátóvezetékek rossz műszaki állapota miatt tapasztalt gyakori csőtöréseket, valamint a magas hálózati vízvesztés (jelenleg a kitermelt víz közel egynegyede elszivárog) megszüntető fejlesztésekre azonban még várni kell.

A lakosság tájékoztatása

A városvezetés elengedhetetlennek tartja, hogy a budakalásziak időben értesüljenek a beruházás minden lényeges részletéről. Budakalász kérésére a munkálatok megkezdése előtt több nappal a kivitelező írásos értesítőt küld valamennyi érintett ingatlan-tulajdonos részére a várható forgalomkorlátozásról. Lapzártánk idején a DMRV, a fővállalkozó Mészáros és Mészáros Zrt., valamint kivitelező Penta Kft. képviselői lakossági fórumot tartanak. Az elhangzottakról a város honlapján és következő Hírmondóban beszámolunk.

Az új 500 mm átmérőjű gerincvezeték 11 csatlakozási ponthoz kell eljuttatni ahhoz, hogy a rossz állapotban lévő régi 300 mm átmérőjű vezetékét kiváltsák. A Téglyási András utca és a körforgalom közötti (lilával jelölt) szakaszt speciális béleléses technológiával fogják felújítani. A Lenfónó csomópontnál az új vezeték bontás nélkül, sajtolós technológiával építi ki a Mészáros és Mészáros Zrt.

INTÉZMÉNYI HÍREK

Patakpart Általános Iskola

Eredményesen zártuk a telet a Patakparton

Január végén a kézilabda diákolimpia járási szintű fordulójában 2. helyezést ért el 4-6. osztályos fiú csapatunk (Bárdosi Bálint, Elek Balázs, Jakab Mihály, Jáki Márton, Karsai Maxim, Kővári Benett, Masszi Viktor, Módi Kristóf, Tátrai Márton, Záhonyi Nándor). Gratulálunk a fiúknak, és köszönjük a felkészítést Mitróné Sergő Virágnak!

Február 2-án a „Szép magyar beszéd” verseny területi fordulóján Katona Minna, 7.g osztályos tanulónk 2. helyezést ért el. Gratulálunk Minnának az elért eredményéhez és köszönjük a felkészítést Rédlyné Kovács Gabriellának!

Február 17-én a Kistérségi matematika versenyen 7. osztályos diákjaink (Gera Norbert, J. Tóth László, Szabó Zsombor, Székely Kristóf) csapata 2. helyezést ért el. Gratulálunk az eredményhez, és köszönjük a felkészítést Tihanyi Ildikó tanárnőnek!

Február közepén iskolánkba látogatott Burucs Erika, az Oktatási Hivatal, Pedagógiai Oktatási Központ szaktanácsadója, aki a Magatartáskezelési problémás gyerekekkel kapcsolatban tartott előadást alsós munkaközösségünk tagjainak. Köszönjük Erikának a hasznos és érdekes szakmai programot!

Idén is megrendeztük a Patakparti Sítábort. Február elején második alkalommal látogattak el iskolánk diákjai és családtagjai Koralpe sípályáira, ahol a sportolás mellett esténként közös játékokat szerveztünk.

Bízunk benne, hogy tudással és élményekkel gazdagodva tértek haza a résztvevők.

Ha február, akkor a farsang sem maradhat el, természetesen ez iskolánkban sem volt másként. Február második péntekén tartottunk farsangi multságunkat iskolánkban. Alsó tagozatos tanulóink osztályonként mulattak, felsős diákjaink számára pedig délután közös bulit szerveztünk. Minden osztály egy-egy országot képviselt, és az adott nemzethez kapcsolódó táncot, produkciót adott elő. A fellépéseket követően volt tombolahúzás, karaoke és diszkó.

Az áprilisi beiratkozáshoz kapcsolódóan iskolabejárást tartottunk a 2024/2025-ös tanévben első osztályt kezdő gyermekek szüleinek, ahol megismerkedhettek a leendő osztályfőnökökkel, körbejárták az iskolát és feltehetik kérdéseiket a résztvevők. A beiratkozás időpontja: 2024. április 18. (csütörtök) és 2024. április 19. (péntek) 08:00 és 17:00 óra között.

Szentistvántelepi Általános Iskola

8. évfolyamosok próbafelvételije

Ebben a tanévben is megtartottuk a nyolcadikos diákjainknak a próba szóbeli vizsgát. Célja, hogy a gyerekek ismerős közegben, ismerős tanárok előtt próbálják ki magukat, tapasztalják meg a vizsgahelyzetet, amiben a felvételi során lesz részük. Szövegértési feladatot kaptak, majd magukról kellett beszélni néhány mondatban. Ezután a tanáraik adtak hasznos tanácsokat, mire figyeljenek, hogyan viselkedjenek a vizsga során. A diákok hasznosnak ítélték ezt a lehetőséget, mi pedig sok érdekességet tudtunk meg egy-egy gyerekről.

Székelyné Dömötör Katalin

Felső farsang

Közeleg a tavasz, enged szorításából a tél. Ezt meg kell együtt ünnepelni! Jelmez, tánc, zene, multság, bolondozás, jókedv és fánk nélkül nem teljes a február, ezt már a gyerekek is tudják. Iskolánk felső tagozatának egyik fontos közösségépítő eseménye a közös farsang, melyet idén is megrendeztünk.

Február második péntekén már reggeltől kezdve tapintható volt a Telepi Iskola levegőjében az izgatottság, hiszen az alsós osztályok délelőtt tartották az osztályszintű farsangi multságaikat, a felsősök pedig az esti buli előkészületeivel és az utolsó próbákkal voltak igencsak elfoglalva.

Aki reggel belépett, érezte, hogy ez a nap más lesz, mint a többi, hiszen kis tündérek, boszorkányok, nindzsák, szuperhősök és hercegnők, valamint cukor vagy épp félelmetes állatjelmezbe bújt gyerekek jöttek-mentek, szaladgáltak a folyosókon, de bohócok és cirkuszi mutatványosoknak öltözött nyolcadikosok, sőt jelmezt viselő tanárok is fel-felűntek időnként.

A felsősök számára rendezett esti bulin a színes retro- és hippijelmezek mellett zenés-táncos osztályprodukciók, limbo-láz, székfoglaló játék, just dance, tortatombola és zenei kívánságműsor biztosították a jó hangulatot.

Köszönjük a szülőknak a tortafelajánlásokat!

A felsős farsang szervezését és lebonyolítását a Szentistvántelepi Iskola Diákönkormányzata vállalta. A DÖK munkáját Martini Judit néni koordinálta. Akik ott voltunk, elmondhatjuk, hogy igazán vidám órákat tölthettünk együtt, és bizony jó volt a tanórákon kicsit félénkebb és gátlásosabb tanulókat is önfeledtetni és felszabadulni látni.

Tárnokné Pelle Kinga

2.a Csodák Palotája

A varázslatos dolgokért nem kell messzire menni! A Csodák Palotája a legjobb hely a varázslat keresésére. Végláthatatlan a kísérletek, illúziók és fizikai játékok sora, amit a kis másodikosok a legnagyobb izgalommal próbáltak ki. Az Öveges teremben a folyékony nitrogénnel kísérleteztünk és tapasztaltunk meg a különleges -196 Celsius-fokos forráspontját. A hanghullámokkal, levegővel, gravitációval és mágnissal való kísérleti állomások voltak a legnépszerűbbek a gyerekek körében.

Bárány Márta

3.a Vasarely Múzeum

A Vasarely Múzeum mindig tartogat varázslatokat a gyerekek és felnőttek számára egyaránt. Talán mindenkinek az összebújó zebrák jutnak először eszébe, amit természetesen mi is megkerestünk. Most viszont egy vadonatúj múzeumpedagógiai foglalkozáson vehettünk részt, ahol a kör és

a paralelogramma állt a középpontban. Megismerkedtünk korai Vasarely rajzokkal, ahol megtapasztaltuk a kontraszt illúziót és a forgó vizuális illúziót is. A gyerekek nagy

meglepetésére az 1960-as években készült pixeles képeket is láthatták, ami lenyűgözte őket.

A 3. a-sok a kitartó alkotómunka végére igazán csodás képeket alkottak meg Litza

segítségével. Izgalmas volt, hogy velünk próbálta ki a programot és mondhattuk el tapasztalatainkat. A projekt előszele, bevezetője volt a matematika órákon elkezdett geometria anyaggrésznek. Így igazán játékosan, élményszerűen költözik minden kis buksiba a geometria.

Bárány Márta

3.c Ferenczy Múzeum

Nyomozás a múzeumban

Februárban a Ferenczy Múzeumban jártunk múzeumpedagógiai foglalkozáson a 3. c osztállyal. A gyerekekkel a kortárs festményeken „Elvarázsolt lábnyomok” után kutattunk.

Változatos, izgalmas feladatokon keresztül ismerték meg a diákok a kortárs képzőművészetet. Kerestek menekülő utat, hagytak maguk után lábnyomot. Nyomoztak elrejtett tárgyak után a festményeken, illatok segítségével színpalettát készítettek, amely alapján színezték ki Modok Mária „Kigyó utca Szentendrén” című festményének vonalrajzát. Ahogy megfogalmazta egyikük, mi is „nyomot hagytunk magunk után, mint az ősemberek, hogy tudják az utódaink, hogy itt és így éltünk.”

Jancsó Katalin

Kalandozás

Február 24-e nem egy átlagos szombati nap. Izgatott, kicsit megilletdött nagycsoportos óvodások tartanak a Szentistvántelepi Általános Iskola felé.

Kalandozni jöttek, felfedezni az iskolát. Kis csoportokba rendeződve indultak állomásról állomásra, útjukon a negyedikes idegenvezetők segítettek, bátorították őket. Mese, játék, kézműveskedés, akadálypálya várta őket és szüleiket. Próbára teheték érzékszerveiket, logikai készségüket, ügyességüket. Megismerhették az iskola minden zegét-zugát. Kis tarisznyában, ha nem is hamuban sült pogácsát, de kalandtallért kaptak, amit finom teára, lekváros kenyérré válthattak.

A kezdeti megilletdöttség hamar elmúlt, a tornaterem már gyerekszivajtól volt hangos. Visszatérve a fogadó állomásra, boldogan mutatták meg a tanító néniknek a kalandozás során gyűjtött kincseiket.

Bízom benne, hogy szeptemberben már kedves ismerősként köszöntjük majd egymást.

Vargáné Benedek Edit

Sítábor, február 16-21. Gerlitzén

Covid járvány után idén szerveztünk újra sítábort. A régi nagy táborokhoz képest kevesebben jelentkeztek, de végül is 60 fővel utaztunk az Ossiachitói partján lévő szálláshoz, és a Gerlitzén sípályán síeltünk. Nagyon örültünk, mert volt hó! Azért emiatt itthon sokat aggódtunk. Csodálatos napsütésben tudásuknak megfelelő három csoportban (kezdő-középhaladó-haladó) tanítottuk a gyerekeket és szüleiket.

Székelyné Dömötör Katalin

Zeneiskola

A XVI. Országos Gitárverseny területi válogatóján január 24-én Dunakeszin a III. korcsoportban Kovács Ágoston János képviselte iskolánkat. Nagyon szépen szerepelt: 55 pontot kapott a 60-ból, amivel továbbjutott a márciusi országos döntőbe. Szívvel gratulálunk neki és tanárának, Károlyné Telek Juditnak!

Február 1-én rendeztük a Faluházban a Zenekarok koncertjét, melyen hagyományaink szerint a nagyobb létszámú együtteseink léptek fel. A gitár-, a fuvola-, a harmonika, a vonószenekar és a Kamp János Kapelle műsorában az volt a közös, hogy a klasszikus muzsika mellett mindegyik együttestől hallhattunk könnyed stílusú kortárs filmenét és a fúvószenekartól természetesen sváb zenét is. Nagy örömmre szolgál, hogy az egykori növendékek is mindig szívesen csatlakoznak a csapatokhoz, jó példával járnak a kisebbek előtt és emelik a megszólalás színvonalát. Köszönjük Károlyné Telek Judit, Menyhárt Mária, Pataki Ádám, Almásiné Keszler Krisztina, Kispálné Hoppál Hajnalka és Mihályi András munkáját, akik összesen majd 70 növendéket készítettek fel erre a műsorra.

2024. február 8-án a Weiner Leó Katolikus Zeneművészeti Szakgimnázium, zenei pályára készülő középiskolai növendékeiből álló 30 fős vonós- és 60 fős fúvószenekara látogatott el hozzánk. Ilyen gazdag hangzás ritkán adatik Budakalászon! Az Országos Zenekari Versenyre készült programjukat mutatták be, mellyel pár nappal később a vonószenekar Ludmány Emil, egykori kollégánk vezetésével 2. helyezést, a fúvószenekar Bánfi Balázs vezetésével pedig különdíjat kapott. Gratulálunk!

2024. február 16-án rendezték, az Oktatási Hivatal által 3 évente kiírt tanulmányi versenyt, a XIII. Országos Négykezes és Kétfonórás Verseny Pest- és Nógrád Vármegyei Területi válogatóját, a szentendrei Vujicsics Tihamér Zeneiskolában. A 8 induló páros egy héttel előtte a pomázi Teleki-Wattay Zeneiskolában adott koncertet. Iskolánkat képviselték: Crow Evelyn 1.o., Crow Madeleine 1.o., Téglásy Lenke 1.o., Lovas Péter 2.o., Tárnok Réka 2.o., Csapó Liza 3.o., Kisvölcsey Márton 3.o., Veresh Annabella 3.o., Asztalos Gergely 4.o., Garcsári Orsolya 4.o., Veresh Péter 4.o., Drucza Veronika 6.o., Somló Julia 10.o., Somló Kinga kamarazene 1.o., valamint a

tanár-diák kategória versenyzőjeként Hermeszné Uracs Mónika tanárnő is. Felkészítő tanárai Dankovics Valéria, Hermeszné Uracs Mónika, H. Körtösi Mónika, Lovas Bettina Ingrid és Lovas László voltak. A továbbjutási ponthatár közelében kapta minden diákunk a pontjait, amiért nagyon büszkék vagyunk rájuk és tanáraikra egyaránt! Az országos döntőre Veszprémben kerül sor, április 19-21. között, ahol Csapó Liza, Kisvölcsey Márton, Drucza Veronika, Somló Julia, Somló Kinga és Hermeszné Uracs Mónika képviselhetik majd iskolánkat. Szívvel gratulálunk a továbbjutáshoz!

2024. február 17-én iskolánk kamarazene csoportjai részt vettek a Duna-kanyari Ifjú Muzsikusok XVII. Kamarazenei Fesztiválján Tahitótfaluban. A budakalászi produkciók nagy sikert arattak, hiszen a zsűri (Z. Lakos Ágnes, Bokor György, Eredics Gábor) különdíjában részesült a vonószenekar (tagjai: Lovas Lívია, Sulyok Panna, Trauning Maja, Dikken Tessa, Wendl Anna, Kupán Ákos. Felkészítő tanár: Almásiné Keszler Krisztina) valamint Nagy Lea, Korok Zsejke (furulya) és Kenéz Veronika (zongora) trió (Felkészítő tanárok:

Reikort Ildikó, Csizmadia Angelika). Egyéni Különdíjat kapott Kupán Ákos, Kenéz Veronika és Somló Julia, valamint Felkészítő tanári különdíjat Hermeszné Uracs Mónika. A támogatóknak köszönhetően a díjazottak sok szép ajándékot kaptak és a gyerekek élvezettel fogyasztották a családi büfében felkínált finomságokat. Gratulálunk a díjazottaknak és minden fellépőnek, felkészítőnek!

Február 20-án Binder Károly (zongora) és Borbély Mihály (szaxofon, fúvós hangszerek) Bartók és Kodály zenei univerzuma az improvizációban, kortárs zenében és improvizáció elméletben című előadását hallhattuk a művelődési házban.

A rögtönzéspedagógiai kurzuson a téma két kiváló ismerője, az Artisjus Életmű- és Erkel-díjas Dr. Binder Károly, valamint a Kossuth- és Liszt-díjas Borbély Mihály a Zene-

művészeti Egyetem Jazz-tanszékének tanárai jól felépített tematika mentén ismertették meg a hallgatóságot a kompozíció-improvizáció kettősségével és szintézisével. A zongorista és számos népi hangszereken is játszó fúvós kollégája Bartók és Kodály zenéjén, illetve saját kompozícióikon keresztül mutatták be a rögtönzés különböző formáit, továbbá a komolyzene és az improvizációs rendszerek szerkezeti, formai működését.

Február 25-én a svábok kitelepítésének városi megemlékezésén a Kamp János Kapelle játszott térzenét. Köszönjük egykori növendékeink közreműködését!

ELŐZETES: Minden érdeklődőt szeretettel várunk 2024. március 20. szerdán V. Kalászi Tavaszköszöntő Városi Népzenei Találkozóra majd az azt követő Tavasz Növendékhangversenyre.

Hermeszné Uracs Mónika, igazgató

Telepi Óvoda

Mesés évforduló a Telepi Óvodában

Minden Hófehérréval kezdődött 2004-ben. Az alig félórás előadás sikere már akkor vitathatatlan volt és azóta is töretlen. Büszkén mondhatjuk, hogy a meseelőadás óvodánk védjeggyé vált sőt, városszerzte várt eseményé nőtte ki magát.

Az elmúlt 20 év tele van varázslatos és kihívásokkal teli pillanatokkal. Az már az elején kiderült, hogy hihetetlen jó csapatépítő játék ez, ugyanakkor nehéz időszak is, hiszen a hétköznapiakban ugyanúgy óvónéninek, óvóbácsinak, igazgatónak, óvodai dolgozónak kell lennünk, mint máskor. A műszak után pedig várnak a próbák, a díszletkészítés vagy a jelmezvárrás. Mindennek ellenére ez az egyik legcsodásabb időszak az oviiban. A csapat és olykor saját magunk számára is meglepetés, hogy milyen erősek és energikusak vagyunk együtt a gyerekekért.

Januárban titok lengi még be az épületet, akkor még csak találgatni lehet, hogy mi lesz majd a mese, februárban pedig fokozódik az izgalom. A tornateremből kiszűrődő próba hangjai, a készülő díszletek a legkisebbek számára is egyértelművé teszik, hogy közöleg a nagy nap.

A mese azért is varázslatos, mert alakul és alakít. Leírhatatlan, hogy a kezdetek óta milyen fantasztikusan fejlődünk a mesealkotásban. A szereplők száma ugyan (a karantén-időszakot követően) kevesebb lett, az alkotás ma már közös, amivel hol megnehezítjük, hol megkönnyítjük a forgatókönyvíró és a rendező dolgát.

A 20 hosszú év alatt nagyon sokan voltak segítségünkre, akikkel öröm volt együtt dolgozni. Gondoljunk csak arra, milyen sok plakátunkról köszön vissza Ali Vali munkája, vagy mindazokra, akik varrtak, horgoltak, faragtak, kötöttek, kölcsönöztek nekünk jelmezt vagy kellékeket. De gondolhatunk a Görög Attilával kialakult barátságra is, aki híres zenészek, együttesek koncertjein hangosít, de annyira megszeretett minket és azt, amit csinálunk, hogy 2007-től, az első Dzsungel könyve előadás óta mindig szabadabbá teszi magát a meseidőszakra és ma már kislíával együtt érkezik.

Pontosan 20 éve kezdtük, azonban a karantén időszakok miatt még nem tartunk a 20. mesénél. Próbáltunk filmet is készíteni, de kiderült, hogy a színházat jobban szeretjük. Szükségünk van a közönségre, a fellépések előtti izgatott, várakozással teli arcokra, az előadás közben és után kapott, minden fáradtságot feledtető kacagásra és a tapsra, hiszen ezekből a személyes visszajelzésekből merítjük az erőt a következő év(ek)re.

Nyitnikék óvoda

Farsang a Szalonka utcai Nyitnikék Óvodában

Február 8-án rendeztünk meg a farsangi bált az óvodánkban, melyre már hetekkel ezelőtt minden gyermek lázasan készült.

A hét során az ünnephez kapcsolódó népszokásokat és hagyományokat elevenítettük fel a beszélgetőkörök, játékok és énekek során. A csoportszobát már az előző hét végén feldíszítettük boszorkány-lépcsővel, lampionokkal és lufikkal. A héten, kedden már megalapoztuk a farsangi hangulatot a Pizsi-nappal, mikor is minden gyermek és felnőtt pizsamában érkezett az óvodába.

Farsang napján minden ovis jelmezben jött a csoportba. A jelmezeselek között sokan, hercegnőnek, királynak, táncosnak öltöztek, de volt, aki valamilyen állat, például béka, dínó, denevér, polip bőrébe bújt. Sok óvodás pedig egy-egy mesehőssé változott a délelőttre. A gyerekekkel együtt minden csoport pedagógusai beöltöztek, a gyerekek ezt nagy örömmel fogadták.

A nap folyamán a Harkály csoportban német gyerekdalokat hallgattunk, táncoltunk és különféle játékokat játszottunk. A gyerekek kedvencével a székfoglalóval kezdtünk, majd közös táncolással, illetve szoborjátékkal folytattuk. Akinek nem volt kedve táncolni, azok saját magunk által készített bohócos célba dobóval vagy bowlinggal játszhattak. A játékok közül egyértelműen a tejszínhab és gumicukor evő verseny volt a kedvenc.

A nap fénypontjára 11 órakor került sor a tornateremben, ahová minden csoport

bevonult, hogy megmutathassa jelmezét. Itt csoportonként körbejártunk és megcsodáltuk egymást. Ez után közös tánc következett, amit a kolleganóm, Csipke Kíra szervezett. Majd közösen mulattunk tovább korunk gyerekdalait hallgatva, amire a gyerekekkel együtt táncoltunk.

A táncolás után megebédeltünk és desszertként elfogyasztottuk a farsangi fánkokat és az aprósüteményeket. A farsangi mulatságon minden gyermek nagyon jól érezte magát, élményekkel gazdagodva mentek haza.

Kovács Beatrix, Harkály csoport

Március 23-án

VÁROSTAKARÍTÁS

**2024. március 23-án, szombaton
mindenkire számítunk, akik szeretnének tenni
városunk tiszta, rendezett környezetéért.**

- » Magánszemélyek, civil szervezetek (egyesület) és cégek jelentkezését várjuk
2024. március 18-ig
a ferenczy.beatrix@budakalasz.hu e-mail címen vagy
munkanapokon a +36 (70) 984 9833-as telefonszámon.

- » A munkavégzéshez szükséges zsákokról, kesztyűkről és konténerekről az Önkormányzat gondoskodik.

KLISOVÁC KERT

**Csatlakozunk a közösségi kertekhez,
és a konyhakert mellett barátokat is találunk**

2019 novemberében, a közmeghallgatáson egy helyi lakos vetette fel a budakalászi közösségi kert ötletét. Czinke Zsuzsanna önkormányzati képviselő felkarolta, majd a kezdeményezés élére állt. 2020-ban elkezdődtek az előkészítési munkálatok azon az önkormányzati telken, amely terület ma a Klisovác Kertnek ad otthont. 2021 februárjának elején megalakult a Kalászi Közösségi Kertek Egyesület. Az Önkormányzat mindeközben elvégezte a szükséges talajelőkészítést és használatba adta az újonnan megalakult egyesületnek a Klisovác Kert területét, majd a lelkes kertészek megkezdhették a tervezést és a munkálatokat.

A kert létrehozóinak az volt a céljuk, hogy mindenki előtt nyitott, tanintézményeket is befogadó, szervezett, vegyszermentes gazdálkodást folytató kiskertek jöjjenek létre. Azóta több iskolai környezetismereti órát tartottak a kertben. A diákok testközelben, élményalapú ismereteket szerezhettek a konyhakerti kultúrnövényekkel és azok termesztésével kapcsolatban. Kifejezetten szívderítő, hogy mindezt egy helyi lakók zöld közösségének összefogása helyszínén tapasztalhatják meg. A kerttagok között minden generáció megtalálható, az elhelyezkedése rendkívül kedvező, hiszen a város szélén található, a patak mellett, a Pilis lábánál. A külön-külön művelt parcellákon túl több közös teret is létrehoztak a kertészek: üdvözlő virágos kert, bogyós gyümölcsösök, gyümölcsfák, fűszer- és gyógynövénykert, madárbarát pihenő, homokozó, szerszámtároló. Minden idényben közösen kiválasztva mást és mást termelnek egy kiválasztott közös parcellán: tököt, édesburgonyát vagy kukoricát, amit szüret idején szétosztanak a kerttagok között. 2019 óta több mint 1200 fával gazdagodott a város. Létrehoztak közösségi gyümölcsösöket is, amik közül egy 45 gyümölcsfából álló a Klisovác Kertben található.

Az Egyesületi alapító tagok közül Lakos Judit és Lakos Gábor – aki az Egyesület elnöki tisztét is betölti – a növénytermesztéssel gyerekkorukban, a szülők kertjében találkoztak először, ahol aktívan be is kapcsolódhattak a munkába. „Gyerekkoromban egyszer kapáltam, de többet nem is engedte édesapám, mert kikapáltam a babot” – mesélte lelkesen Judit. „Én meg mindenfélébe bekapcsolódhattam a fametszéstől kezdve a szemzésen át, kertészkedésig, de felnőttfejjel sosem csináltam” – tette hozzá Gábor.

Budapestre költözésük után elszakadtak a növénytermesztéstől. Friss, budakalászi lakosként csatlakoztak a közösségi kert kezdeményezéséhez. Juditot az új barátok és a növénytermesztés hasonló mértékben vonzotta, Gábornál a közösség jelentette a nagyobb vonzóerőt. Szépen nyírt gyeppel fogadta őket az új otthonukban, de a talajban bőven akadt építkezési törmelék is, így otthon csak magasságyást tudtak művelni. Egy kertvárosban, mint amilyen Budakalász, azt várná az ember, hogy mindenki a kis kerítésén

belül kapálgat, azonban egyáltalán nem magától értetődő, hogy az értékes telkeken, a házak között olyan termőföldet találunk, amiben kényelmesen elfér egy konyhakert vagy mondjuk étkezésre alkalmas gyökérzöldségeket termesztünk.

Mersichné dr. Csökör Katalin a Budakalászi Hírmondó hasábjain olvasott a kertről, majd egy közösségi piknikre látogatott el a kezdeményezés első évében. Azóta gondozza a kertjét, a szűkös szabadideje miatt több évelő fűszernövényt is megtalálhatunk nála. Nagyszülei és a szülei is kertészkedtek, gyerekkorának meghatározó élménye a kert. Kalászon nekik is csak magaságysuk van otthon, amiben batátát termesztettek, de az új édesburgonya palántákat már a Balaton-felvidéken, a szülők kertjében ültették el. A közösségi kertbe való csatlakozás után a batáta palántáknak nem kellett több száz kilométert utazniuk, vagy, ami számára legalább ilyen fontos, a kert élménye nem esik ki Katalin gyermekeinek életéből sem.

A közösségi kertek csapatát nem kívülről hozott barátságok tartják össze, hanem többnyire egymás számára idegen emberek társulásából alakult egy mára összetartó és befogadó csapat, amihez minden budakalászi vagy kalászon dolgozó bátran csatlakozhat. Katalin elmondása szerint volt olyan tag, akivel a kutyafuttatóban rendszeresen találkoztak vagy a gyerekek osztálytársainak szüleiént ismertek egymásra, így többnyire köszönőviszonyokból lettek barátságok. Ezek az emberek ma nyaralások idején egymás palántáit öntözik, a gyerekeik pedig közösen játszanak. Az alapító tagok és a kertészek között egy testvérpárt és egy anya-lánya párt is találunk, akiknek a kertészkedés a közös időtöltésük.

Szép-Magyar Ágnes alapító tag, aki számos kalászi civil kezdeményezésben részt vett már. Janzsó Edina elnökségi tag pedig az újonnan csatlakozókat segíti. Elmondhatjuk, hogy több új kalászi is a kerten keresztül talált új barátokra, a növénytermesztésnek köszönhetően kapcsolódott be aktívan a település életébe.

A kertészek célja, hogy minél többféle vegyszermentes művelési mód jelenjen meg, ketten például a mélymulcsos művelés módszerét szeretik, de ahogy a szántóföldi növénytermesztésben zajlik a szántás körüli diskurzus, úgy a kertben kicsiben is vannak, akik a hagyományos ásással kezdődő aktív talajforgatásos művelést választották, és vannak, akik ennek a finomabb változatára esküdnek és ásóvillával kezdik a talajmunkát.

A tapasztalatok megosztásán túl előadásokat is szervez az egyesület, amiket a pártoló tagok is látogathatnak, így érdemes bekapcsolódnunk a Közösségi Kertek programjaiba akkor is, ha az otthoni konyhakert gondozása kielégíti az igényeinket. A kertészek között találunk agrármérnököt, de a bolgár kertészeti hagyományok ismerőjét is, sőt a Bolgár Országos Önkormányzattól és Bolgár Intézettől rendszeresen ajándékoz paradicsompalántákat a kertészeknek. A meghívott szakemberekkel szervezett előadásorozaton a gyümölcsfametszés, permakultúra, komposztálás is volt már a terítéken, egy bio kertészet munkatársa zöldségtermesztésről adott elő, de a Magyar Madártani Egyesület szakembere is tartott foglalkozást.

Minden kertésznek vállalnia kell a vegyszermentes növénytermesztés kereteit, emellett a helyi adottságok figyelembevétele és a talajvédelme is fontos a kertészeknek. „A Biokontroll Hungária által engedélyezett növényvédő szereket használjuk, de igyekszünk minél

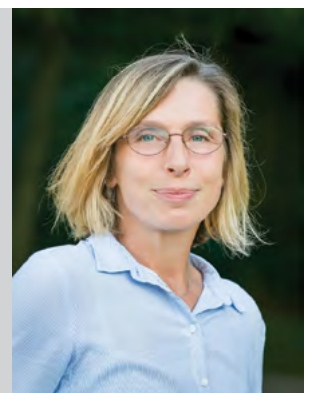
többet megtudni a kártevők elleni növénytársításokról is – emelte ki Lakos Gábor. „Egyik évben irdatlan mennyiségű földibolha volt, másik évben nagyon sok poloska. Igyekszünk olyan tenyészidejű növényfajtákat választani, ami a kártevők inváziója előtt teremnek. A szántóföldeken termesztett repce aratása után sok földibolha kezd vándorlásba és letarolják a karalábét. Van olyan növénytársítás, ahol az egyik növény a másik kártevőjét elűzi, de van olyan is, ami vonzza a kártevőt, így, ha sarkantyúkat ültetünk, a csigák azt fogják inkább választani a paradicsom helyett. A margaréta a tevéket vonzza, így a katicák, fűrészdarazsak egy másik növényen tudják kontrollálni a tetűállományt, nem azon, amit mi szeretnénk megenni” – tette hozzá Mersichné dr. Csökör Katalin.

A kert mikroklímája egyedi, átlagban öt fok a Lenfonó és a kert közötti hőmérsékletkülönbség a fagyos márciusi reggeleken, így óvatossá kell lennünk a palánták kiültetésekor. Nyáron nagyon erős a napsugárzás a lejtő dőlésszöge miatt, emiatt a kertészek rövid tenyészidővel számolhatnak. A cukkini, a paradicsom, a bab, a borsó, a padlizsán, az eper, újhagyma vagy a retek és számos más növény több éve beválik, a fajták kiválasztásában pedig segít a közösség.

Ha kedvünk támadt a kertészkedéshez és szeretnénk parcellát művelni a Klisovác Kertben, forduljunk a info@kalaszikertek.hu emailcímen a kertészekhez.

Urbán Ákos

A közösségi kert projektindítójaként, a legnagyobb felismerés és öröm számomra, hogy a természettel, a földdel, növényekkel való foglalkozás magától értetődően köt itt össze minden generációt. Az őslakos kalászi - Szép Lajosné Marika néni - gondolatát valósítottuk meg. Ott, ahol korábban ők művelték földjeiket, ma óvodás korú kalászi gyerekek is ültetgetnek zöldségeket, bogyógyümölcsöt, ismerik meg játszva a kertet és a természetet. – fogalmazott Czinke Zsuzsa önkormányzati képviselő.

„Hogy vagytok?“

ROSSZUL!

Itt a tavasz, többeknek mégsem érkezik meg a felhőtlen jókedv a 20 fokkal, inkább a szorongás, lehangoltság teszi a mindennapokat küzdőtérre. A statisztikák és a szakemberek egyaránt baljós képet vázolnak fel a mentális állapotunkról. Mi történik velünk? Hogy jutotunk ide és mit tehetünk ellene?

Európa egyik legnagyobb társadalmi kihívása lett a mentális betegségek növekvő gyakorisága. A kutatások szerint a magyar lakosság több, mint egyharmada szenved valamilyen mentális zavarban, betegségben, mint például depresszió, szorongás, személyiségzavarok, kényszerbetegségek, demencia, autizmus spektrumzavar, ADHD és egyéb pszichiátriai betegségek. Budakalász sok tekintetben kifejezetten jó mutatókkal rendelkezik az ország más, periférián elhelyezkedő településeivel szemben, ám a mentális állapotunk terén a térség szakemberei itt is kongatják a vészharangokat. Dr. Nagy Zsuzsannát, a Szentendrei Rendelőintézet Mentálhigiénés Központjának vezető pszichiáterét, Eppel-Pásztor Adrienn szakpszichológust, Gál-Muntyán Ágnes iskolaorvost és Sztanka Évát, a Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézmény Szolgáltatának vezetőjét kérdeztük a térségi helyzetről, okokról, lehetőségekről.

„Ha az elmúlt öt évhez viszonyítok, sokkal több pszichiátriai betegséggel fordulnak hozzánk. Jelentősebb több a szorongásos, depressziós tünet, és azok mértéke is súlyosabb. Határozottan nőtt a demenciával élők, az alkoholbetegek, az öngyilkossági kísérletek és a befejezett öngyilkosságok száma is. Változás továbbá, hogy sokkal több a panasz a gyerekek és a fiatalok körében.” – mondta el dr. Nagy Zsuzsanna.

A vezető pszichiáter elmondta, hogy a koronavírus központi idegrendszerre gyakorolt hatásai mellett a növekvő esetszámok mögött gazdasági, politikai okok is állnak, valamint a közeli háború és a vírushelyzet miatt nőtt az emberekben a fenyegetettség érzése. A megnövekedett igények mellett azonban az ellátórendszer sem áll szilárd lábakon. Ugyan a szentendrei rendelőintézetben elérhetőek a pszichiáterek, a pszichiátriai betegek kórházi ellátása kaotikus képet vázol. Miután két és fél éve bezárt a pszichiátria Kiskovácsiban, az Észak-budai Szent János Centrumkórházhoz

került a járás, de az új ellátóhely nem bírta a terhelést. Jelenleg négy különböző kórházhoz tartozunk. A szakrendelő munkatársai nem ismerik a kórházak pszichiátriai részlegeit, a speciális ellátásokat, nem tudnak közvetlenül kollégához irányítani beteget. Másfél éve a levegőben lóg az önkormányzatokhoz tartozó rendelőik államosítása is, amiben benne van, hogy a szentendrei személyzet bármikor áthelyezhető.

Másik alapvető probléma az orvos- és pszichológushiány. 100 ezer lakosra 1,5 pszichológus jut. Három éve európai színvonalra emelték az orvosok bérét, amivel ugyan csökkent az orvosok kivándorlása, ám a már külföldön élő orvosokat nem sikerült visszacsábítani. Hiányzik a középkorú orvosgeneráció, a szakrendelőkben főleg nyugdíj mellett dolgozó elhivatott orvosok gyógyítanak. A budakalászi rendelésre 15 percenként vannak beírva a betegek, a minőségi ellátás érdekében több órát is csúszik a rendelés. A pszichiáterek hiánya a magánpraxisokban is érezhető: a szentendrei járásban jelenleg nincs magánpszichiáter.

Általánosságban elmondható, hogy nőtt a kiskorúak érzelmi labilitása, hiszen nekik eleve kisebb a pszichológiai eszköztár, mint a felnőtteknek. Ők az a veszélyeztetett csoport, akik maguktól nem kérnek segítséget, és sokszor a szülők sem mérik fel, mekkora a baj, nem veszik időben észre a figyelmeztető jeleket, vagy épp a családi konfliktusok, diszfunkciók vezetnek a gyerekek tüneteire.

Az elmúlt években egyre több, korábban még nem ismert eseménnyel kellett szembenéznünk, ahol a „lelki és létbizonytalanság” mellett a napi rutin összeomlása, a szabadidős tevékenységek elmaradása, a jövő felőli aggodalom, a céltalanság, a kiégés, a kiüresedés, valamint az elmagányosodás jelenségei mind felerősödtek, újabb és súlyosabb tüneteket okozva a fiataloknak és a családoknak egyaránt – mondta el Eppel-Pásztor Adrienn.

A budakalászi és a szentendrei járásban is szociális háttértől függetlenül nőtt az ellátandók száma, problémák mértéke:

„Budakalásza 2023-ban 70-75 jelzés érkezett veszélyeztetettségéről, 2022-ben 53. Ezekben az esetekben vannak felnőttek és gyerekek is egyaránt, de számottevően nőtt az iskolai kimaradások, a szorongó, depressziós, a bántalmazott és az önsértő ma-

gatartású gyerekek száma. A múlt hónapban 5-6 önsértő gyermek került hozzánk a járásból, előtte elvéve fordult elő ilyen eset. Határozottan nő a sajátos nevelési igényű gyermekek száma (SNI), ami szintén kihívás elé állítja a családokat, szakembereket. Az otthonokban is magas a feszültség, ami megjelenik a családon belüli bántalmazásban is. Emelkedett a szexuális abúzusok száma és az agresszivitás mértéke is, ami arról árulkodik, hogy az emberek nincsenek jól. Sokan készenlétben élnek, nem tudják, mit hoz a holnap, nem tudják kifejezni az érzéseiket és elfogadással fordulni egymáshoz” – vázolta fel Sztanka Éva a múlt év tapasztalatait.

A gyermekpszichiátriai intézményekben is hosszú hónapokra előre várólista van, de egyre több az akut panasz, ami sürgős segítségnyújtást igényel. A járásban januártól nincs gyermekpszichiáter, ellátást a Vadaskert Gyermek- és Ifjúságpszichiátria Kórház és Szakambulancia és a Bethesda Kórház nyújt. A szülők kétségbeesettek, miközben az időpontokig hetekig eszköztelenül nézik, hogyan romlik gyermekük mentális állapota.

Önsértő esetek közül a leggyakoribb az égetés, harapás és a falcolás, a bőr vagdosása, melynek hátterében nem az élet kioltása a cél, sokkal inkább a stressztől, szomorúságtól, magánytól, dűhtől való szabadulás, valamint az önértékelési zavarokból táplálkozó önbüntetés igénye. Dr. Gál-Muntyán Ágnes elmondta, hogy az ilyen jellegű önsértő esetek hátterében igen gyakori az iskolai bullying (bántalmazás), ami történhet szóban, írásban, online térben, de akár tettlegességgel is.

Milyen mentális betegségre utaló figyelmeztető jelekre kell fokozottan figyelni a szülőknek?

- romló tanulmányi eredmények
- beilleszkedési nehézségek
- befelé fordulás
- barátok, valódi kapcsolatok lemorzsolódása
- hangulatingadozások
- a gyerek folyamatosan az internet előtt ül, bezárkózik
- kezelhetlenné, agresszívvá válik
- melegben, éjszaka is hosszúujjú felsőben és hosszúszerű nadrágban van, kerüli az öltözködést mások előtt (takarja az önsértés nyomait)

Sztanka Éva elmondta, hogy az elmúlt 5 év társadalmi történései mellett a gyermekek a végtelenségig le vannak terhelve. Több különórára íratják be őket, melyek egyenként is heti több délutáni, gyakran hétfői jelenlétet, fókuszálást és teljesítést kíván meg a gyermektől. A különórák elveszik az időt a szabad játéktól, játszótértől, gyakran a természettől és ami a legfontosabb, a családdal együtt töltött minőségi időtől. A teljesítményorientált-ságot és az azzal járó stresszhelyzetet nem könnyítik meg az iskolai felvételi eljárások sem, amivel az alapoktatás is nehéz súlyokat akaszt a gyerekek nyakába. Ez a sok teher megfosztja őket a gyerekkor örömétől, amiből az életük későbbi szakaszaiban is meríteni tudnának. Dr. Nagy Zsuzsanna szerint a gyerekek nem csak terhekkel, de tárgyakkal is el vannak halmozva. A szülő a közös játék helyett, ami türelmet és odaadást igényel részükről, inkább elárastják a gyerekeket, hogy magukat tehermentesíteni

tudják. Így a kicsik nem tanulnak meg vágyakozni, örülni dolgoknak, ami a lélektani fejlődésük szempontjából hátrányos.

A szakemberek egyhangúan jelezték a gyerekek és a fiatalok körében megfigyelhető kontrollálatlan internethasználatot, mint a mentális betegségek hátterében meghúzódó egyik tényezőt.

„A gyermekek a virtuális valóságot gyakran a teljes valóságnak élik meg, ahol teljesen fals életvezetési trendeket sajátítanak el, és nincsenek olyan valódi kapcsolatok, barátságok az életükben, amik ezt ellensúlyozzák. Az internetes aktivitás olyan mértékűvé vált a fiatalok körében, ami a szexuális aktivitásukat is negatívan befolyásolja. A virtuális tér leveszi a fókuszot a kornak megfelelő tevékenységekről. A gyerekeknél a képernyő kifejezetten addiktív, az elvonásra agresszívan reagálnak” – figyelmeztetett dr. Nagy Zsuzsanna az internethasználat veszélyeire.

Bízató változás azonban, hogy egyre többen kérnek szakmai segítséget: „Az intézményi leterheltség ellenére az mindenképpen egy pozitív irányú tendencia, hogy a segítő szakmák iránti nyitottság elterjedtebbé vált, hiszen a mentális egészség javításához, megőrzéséhez és fejlődéséhez a társas-társadalmi támogatás, illetve az elfogadó, bizalmi légkör elengedhetetlen tényezők, melyek szakmaiságunk alapköveit jelentik és egyben a misszióink is.” (Eppel-Pásztor Adrienn)

Fontos, hogyha küzdünk, tudjunk segítséget kérni, akár családtól, barátoktól és/vagy szakemberektől, akik titoktartási kötelezettség mellett nyújtanak támaszt. Ingyenesen igénybe vehetjük a Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézmény szolgáltatásait, valamit abban is kérhetünk segítséget a budakalászi Szolgáltatástól, hogy merre forduljunk segítségért magánúton az adott problémában.

Gulyás Rita

DUNAKANYARI CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI INTÉZMÉNY budakalászi Területi Irodája:

2011 Budakalász, Szentendrei út 24.
(BÉSZKÜ területe)
Hivatalos levelezési cím:
2000 Szentendre, Szentlászlói út 89.
Tel.: (20) 291-07-28

„SENKI NE ÉREZZE AZT, HOGY EGYEDÜL VAN A BAJÁVAL”

Átfogó szociális pályázat a korai fejlesztéstől a demenciáig

Februárban az Önkormányzat benyújtotta a „Helyi Humán Fejlesztések” nevű átfogó szociális pályázatot elbírálásra, melyben azt jelölte meg, hogy pozitív eredmény esetén milyen célcsoportokat kíván támogatni, valamint a sok program és tevékenység közül milyen hiánypótló szolgáltatást működtetne Budakalászon. A program megálmodóit és a pályázati projekt felelőseit, dr. Paulina Fernanda Rékát, az Önkormányzat Jogi és Igazgatási Iroda vezetőjét és Horváth Emesét, a Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottságának külsős tagját kérdeztük.

Milyen szociális pályázaton dolgoztatok pontosan az elmúlt időszakban?

Fernanda: Néhány hónapja Forián-Szabó Gergely alpolgármester úr részt vett egy tájékoztatón, ahol bemutatták a „Helyi Humán Fejlesztések” elnevezésű Európai Unió pályázati lehetőséget, amivel egy település maximálisan 125 millió forint támogatásra pályázhat. Alpolgármester úr látott ebben fantáziát, ahogy mi is. Emese, a Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottságának külsős tagjaként mindig érzékeny volt a város szociális szükségleteire, én pedig a szociális szférából jöttem az Önkormányzathoz, mindig szívügyem volt a pályázatban megjelölt célcsoportok segítése, ezért felvállaltuk ennek a pályázati anyagnak az előkészületeit, amennyiben megnyerjük a támogatást, akkor pedig a projekt koordinálását két évre. Szívvel-lélekkel vágtunk bele, hiszen ez egy hatalmas lehetőség a városnak.

Emese: A támogatni kívánt célcsoportok kiválasztásánál az esélyegyenlőségi programban szereplő csoportok közül a fő fókusz a mentális problémákkal küzdőkre, a kamaszokra és a demencia megelőzésére került. A segítő programokat a célcsoportok igényei szerint igyekeztünk megjelölni, olyan tevékenységeket választottunk, melyek hiányszolgáltatások Budakalászon. Mindezt természetesen megelőzte egy széles körű igényfelmérés a lakosok, valamint a célcsoportok tagjait segítő szakemberek segítségével, mint a Dunakanyari Család-

és Gyermekjóléti Intézmény munkatársaival, a helyi pedagógusokkal, kisgyermekgondozókkal, intézmény- és klubvezetőkkel. A felmérést követően világossá váltak azok a területek, ahol támogatásra van szükség és azok a hiányszolgáltatások, melyek a városban élőknek tényleges segítséget jelentenek. A gyerekeknek egészen a kamaszkorig, a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek, szülőknek, az időseknek, és Csobánkán a mélyszegénységben élőknek szeretne a város segíteni. A pályázati program két tanévet ölel át, a szünetben két nagyobb volumenű tábor lebonyolításával.

Milyen lehetőséget kínál a program a kiskorúaknak?

Fernanda: A szociális programban megcélzottuk a legkisebbeket is korai fejlesztéssel, mint például az újszülöttkortól igénybe vehető neuro-hidroterápiával (NHT) a Cseppek Házában. Az óvodások közül szeretnénk azoknak segítséget nyújtani, akiknek extra fejlesztésre van szükségük, valamint azoknak, akik az iskolakezdés előtt állnak. Igyekeztünk olyan hiányterületeket is megcélolni, amivel ugyan foglalkoznak az intézmények, de nem elég sokrétűen a korlátos anyagi lehetőségek végett. Egyre nő városunkban is a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma, akik speciális odafigyelést és fejlesztést igényelnek már óvodáskorban ahhoz, hogy az iskolai terhelés során ne szorul-

janak a perifériára. Szeretnénk bővíteni a fejlesztő módszereket például meseterápiával. Az iskolakezdés előtt állókat is szeretnénk a pályázat keretein belül megtámogatni, hiszen a tapasztalatok azt mutatják, hogy sok esetben a 6-7 évesek nincsenek felkészülve a 8 órás folyamatos terhelésre, a változás, új napirend miatt bekövetkező stresszhelyzetekre. A kisiskolásoknál gyakran kialakuló szorongás elkerüléséhez állatasszisztált foglalkozások nyújtanak segítséget

Emese: Az iskolások között szeretnénk több felzárkózási lehetőséget nyújtani, akár heti 3 alkalom korrepetálással azok számára, akik vagy a képességeik, vagy a családi háttérük miatt rendszeresen lemaradnak a tananyaggal. Emellett kiemelten fontosnak tartjuk a tinédzserek és az ifjúság támogatását, hiszen a pandémia óta kifejezetten ki vannak téve a mentális zavaroknak és az online térben való visszaéléseknek, függőségeknek. Számukra a legfontosabb, hogy elérhetővé váljon egy olyan közösségi tér, ahol kiszakadva a virtuális világból valódi kapcsolatok, koruknak megfelelő beszélgetések, programok álljanak rendelkezésre szakemberek által biztosított stabil közegben. Ahol beszélhetnek a problémáikról úgy, hogy megértő fülekre találnak, ahol játékmester asszisztálásával elmerülhetnek a játék, csapatjáték örömeiben, ahol fesztelenül kaphatnak felvilágosítást, választ a kérdéseikre droghasználat és a szexuális élet terén, vagy ahol egyszerűen csak együtt lóghatnak, szórakozhatnak az iskola után és hétvégén. Hisszük, hogy a gyerekek és az ifjúság támogatásával a családokat és a közoktatási intézmények dolgozóit is erősíthetjük, segíthetjük majd.

Milyen lehetőségeket kínálna az elnyert pályázat az idősek és a mélyszegénységben élők számára?

Emese: Egyrészt szeretnénk a már meglévő idősközösségek, mint a Kalászi Idősek Klubja és az Egészségklub programkínálatát bővíteni. A demencia az életkor kitolódásával egyre inkább egy megoldandó társadalmi probléma, szeretnénk az Alzheimer Cafe-t is fejleszteni a pályázati pénzből, kibővíteni a programját különböző demencia megelőző foglalkozással, mint szakemberek által vezetett torna keretében koncentrációs gyakorlatokkal, ahol a szellemi frissesség megőrzése a cél, valamint játékmester által vezetett memória játékokkal és logikai társasjátékokkal.

Fernanda: A mélyszegénységben élők megsegítésére szoros együttműködést tervezünk Csobánka Község Önkormányzatával és a Csobánkán több éve sikerrel, a helyi roma lakosság elfogadásával működő CSODAműhely Egyesülettel, akik már kidolgoztak egy nagyszerű programot a hátrányos helyzetű roma lakosság, marginalizált fiúk, lányok és fiatal édesanyák számára.

Amennyiben megnyeri Budakalász a pályázatot, pontosan hol számíthatunk a programok lebonyolítására?

Fernanda: A legtöbb program intézményi keretek között futna majd. Szeretnénk, ha a közösségi programoknak már a Táncsics utca 1. szám alatt elhelyezkedő, az önkormányzat által a közelmúltban megvásárolt, jelenleg felújítás alatt álló ingatlan adhatna

otthont. A városvezetés célja, hogy Budakalász központjában egy új közösségi tér jöjjön létre, ami több generáció számára jelenthet olyan bázist, ahol vezetett programok keretében kikapcsolódni és fejlődni is tudnak. Az ingatlan a közösségi igényekhez kapcsolódó egyéb szolgáltatások, például kávézó vagy bisztró helyiség befogadására is alkalmas, lehetőséget biztosítva arra, hogy az emberek kulturált környezetben találkozzanak egymással és fel tudjanak tölteni testileg, lelkileg. A Faluházba is szeretnénk vinni új programokat, valamint az együttműködő partnerek bázisaira is számíthatunk.

Mi történik akkor, ha a pályázat negatív elbírálást kap? Kárba vész a sok tervezés mindarra a sok szociális programra, amire szüksége van a városnak?

Emese: A városvezetés mindig szem előtt tartotta a szociális igényeket, lehetősége szerint segített és több olyan programot indított, ami addig hiánypótló volt. Gondolok itt az Alzheimer Caféra, az ingyenes szűrővizsgálatok támogatására, az extra fejlesztést igénylő gyermekek terápiájának támogatására, valamint a megújuló Petőfi térhez kapcsolódó új közösségi térre, melynek kialakítása már a pályázat kiírása előtt elindult. Olyan hely kialakítása a cél, ami lehetőséget kínál a személyes találkozásokra, értékes időtöltésre. Költségvetéstől függően a pályázati pénzek nélkül is megvan az a törekvés, hogy a legfontosabb programok elinduljanak.

Fernanda: Ettől függetlenül mi nagyon bizakodók vagyunk, hogy megnyerjük a pályázatot. Nem csak azt kívánjuk megmutatni a célcsoportok tagjainak, hogy milyen szolgáltatások léteznek, hanem azt szeretnénk, hogy a résztvevők, támogatottak végig tudják csinálni a programokat és ezzel valós segítséget kaphassanak. Célunk, hogy Budakalászon senki ne érezze azt, hogy egyedül van a bajával, problémájával. Szeretnénk, ha ez a projekt szemléletet formálna és túlmutatna a két pályázati éven. Egy működő, komplex szociális programot könnyebb tovább vinni városi költségvetésből, mint megalkotni, kialakítani egy új projektet. Leginkább ebben van hatalmas szükség erre az elnyerhető összegre.

Gulyás Rita

20 éves A ROZMARING SZERB TÁNCGYŰTTES

Húsz éves a Rozmaring Szerb Táncgyűttes, ami Budakalász és környékének szerb tánc, zenei és népviseleti hagyományait őrzi. Az együttes mögött régi, összetartó közösség áll, ahová még a főváros távolabbi kerületeiből is járnak táncosok a faluházi próbákra. Mára zenekaruk, kórusuk, népviseletgyűjteményük van, együtt járnak nyaralni, együtt vágnak disznót, de még a házfelújításban is segítik egymást. Az egyesület művészeti vezetőjével, Vaizer Enikővel beszélgettem.

Mi történt húsz évvel ezelőtt?

Egy pomázi anyuka, Hirják Ágnes, aki a mai napig táncol a Rozmaringban, Budapesten különböző szerb és más balkáni táncokba járt, nagyon szeretett volna hasonlót a környéken is megvalósítani. Egy olyan klubban gondolkozott, ahol a szerb táncleleckéseket el lehet sajátítani. Tánctanárt és próbahelyet keresett, így jött létre az akkori Rozmaring Táncklub. Közismert, hogy Pomázon, Budakalászon, Csobánkán is nagy létszámú szerb nemzetiség él és a mai napig tartják a hagyományait. Nekünk is sok szerb nemzetiségű tagunk van, de például sem Ágnes, sem én nem vagyunk szerb nemzetiségűek, viszont több tagunkról is elmondható, hogy bár nem szerb származásúak, de szeretik a szerb zenét, táncokat. Többségében körtáncokról van szó, így, ha valaki táncolni szeretne, nem kell partnert hoznia magával. Sokan szeretik ezt a kultúrát, az ételeket, az életérzést. Pomázon van egy óvoda, a szerb nemzetiségű csoportjába jártak az én gyerekeim is, és az akkori szülőkkel egy bemutatóra szerb táncot tanultak be, aztán a kis csapat együtt maradt.

Hogy csöppentél bele?

Engem 2006-ban kerestek meg azzal, hogy szeretnék heti kétszer komolyabban táncolni, próbálni, táncokat megtanulni. Pomázon van egy szerb tánc csoport, az Opanke Szerb Hagyományőrző Kulturális Egyesület, ott táncoltam évtizedeken keresztül. Gyerekkoromban az osztálytársaim jártak oda és nekem is vonzó lett. Utána férjhez mentem, gyereket szültem, és úgy gondoltam, hogy akkor örökre letettem a táncpöttyöt, de mikor megkeresett ez a kis műkedvelő csapat, akkor azt gondoltam, hogy jól fog jönni a testmozgás, főleg a szülés után.

Hogyan lettetek budakalászi tánc csoport?

Először családomnál, kertekben, udvarokon próbáltunk, aztán Csobánkán a Községi Házban, a CSÉKE keretein belül. Koreográfiaikat tanultunk be, népviseletet varrtunk, egyre több helyre hívtak minket fellépni. 2015-ben a Budakalászi Szerb Nemzetiségi Önkormányzat vezetőinek hívására jöttünk ide, ők már jól ismerték a munkánkat. A városvezetés üdvözölte a jöttünket, örültek, hogy a Lenvirág mellett egy új, nemzetiségi tánc csoportja is lesz Kalásznak, ami tükrözi a helyi sokszínű nemzetiségi lakosságot és az általuk hordozott értékeket. Helyet kaptunk a Faluházban, ami közelebb van a HÉV-hez, a rendezvényeinket így többen látogatják és a tagjainknak is kényelmesebb. Sokrétű a tagságunk, nem csak Kalászról, Pomáztól, de van, aki Vácról, van, aki Dunaújvárosból és többen a főváros különböző kerületeiből is járnak.

Hogyan épül fel a Ruzmarin Szerb Hagyományőrző Kulturális Egyesület?

Az egyesületet 2015-ben alapítottuk. Eleinte a tánc körül szerveződött minden. Aztán lett zenekarunk is, a Ruzmarin FolkeStars, amit Vészics-Krucsay János vezet, és olyan népzeneészekből áll, akik szintén munka mellett, amatőrként, de profi színvonalon művelik a balkáni népzene-t. Hatalmas dolog, hogy a táncokhoz saját együttesünk élőzenéjére táncolhatunk. Táncokhoz gyakran összekötjük a hagyományőrzéssel, és ünnepekre időzítjük, mint például Iván napra, és koszorút is fonunk akkor. Gyerekcsoportot is alapítottunk, aminek a vezetője Koszovszki Zorica. Ma már a juniorok is nagy sikerrel szerepelnek az ország különböző pontjain. A felnőtt próbákon átlagosan húsz tagunk jön össze. Az egyesület tagjai, a táncosok és a zenészek a legtöbb szabadidejüket is együtt töltik. Elmegyünk a környékbeli szerb bálókba Szentendrére, Pomázra, Kalászra. Búcsúba, budapesti táncokba is járunk. Különböző fellépéseink is vannak, több helyre visszahívnak. Nyáron gyakran van külföldi fellépésünk, Szerbiába gyakran járunk, de vendégszerepeltünk már Szlovéniában, Olaszországban és Görögországban is. Megünnepezzük a születésnapokat, névnapokat és segítünk egymásnak költözni vagy akár házat építeni. Ez egy összetartó közösség. Nemrégiben tagjainkból és hozzájuk csatlakozó énekelni vágyókból kórus is alakult, akik

elsősorban a helyi pravoszláv templomban zajló miséket segítik egyházi énekekkel, de terveik között szerepel szerb népdalcsokrok, egyéb kórusművek betanulása is.

A közösségen túl a tárgyi gyűjteményünk is jelentős. Szerb tájegységeken is különböznek a népviseletek, mi pedig amikor megtanulunk egy új táncot, akkor beszerezzük annak a tájnak a népviseletét is, amit pedig tudunk, magunk megvarrunk. Egyik tagunk ruhaipari mérnök, ő szabja ki és varrja meg a ruhákat. Nálunk sokan szeretnek hímezni, gyöngyöt fűzni, szalagozni. Mára jelentős népviseletgyűjteményt halmoztunk fel, olyan is volt, hogy bemutatóra hívtak minket és zenei kísérettel mutattuk be Szerbia tájegységeinek a viseleteit.

Milyen műsorokkal készültök a jubileumi évre?

Idén ünnepeljük a húsz éves évfordulónkat, melyre rendezvény-sorozattal készülünk. Tartunk népviseletbemutatót, ősszel lesz a jubileumi műsorunk, táncházsorozatot is tervezünk, minden alkalmat különböző témára felfűzve.

A jubileumi táncházsorozatunk tavasszal indul. Egy videoklipet is szeretnénk készíteni a Budakalász környéki szerb dallamokból a zenekarunk közreműködésével, amiben be tudjuk mutatni a népviseleteket és a budakalászi tájakat.

Hogyan maradtak fent a Budakalász környéki népdalok és viseletek?

Mivel népdalok, így apáról fiúra, anyáról lányára szálltak. Vujicsics Tihamér pomázi születésű zeneszerző és népdalgyűjtő volt. A háborút követő években elismert komponista lett, a zeneakadémián végzett és ő komponálta például a Tenkes kapitánya zenéjét, de ő gyűjtötte össze szülőföldjének, azaz a környékünknek a szerb népdalait is, az ő munkásságát forrásnak tekintjük. Egy-egy dalra lehet mondani, hogy környékbeli, de azt, hogy Kalászon vagy Pomázon énekelték először, már nem lehet megállapítani. A mi együttesünkben ezek a dallamok, az ehhez kapcsolódó tánclépések mindig repertoáron vannak, a táncházakban mindig tanítjuk őket, hogy ne haljanak ki.

A viselet és a tánc hogyan maradtak fent?

A viseleteket fotókról rekonstruáltuk, idős szerb néniktől gyűjtöttük a megsárgult régi képeket, de került elő padlásról ép ruha is. A Ferenczi Múzeum és különösen Sz. Tóth Judit sokat segített nekünk, hiszen nagy gyűjteményük van, és Juditnak szintén ez a vesszőparipája. A tizenöt éves évfordulónkra összeállítottunk egy népviseletkiállítást, amiben a múzeum is segített.

Hogyan sajátítjátok el a szerbiai táncokat?

Eleinte én készítettem koreográfiákat az általam ismert táncokból, aztán mikor megérett rá a csapat tudása, Szerbiából hívtunk koreográfust, hogy tanítson be egy általunk kiválasztott tájegységhez tartozó táncot. Azóta már több koreográfussal is együttműködtünk, akik tánc tábor vagy többnapos szeminárium keretében tanítják be nekünk a táncokat. A gyerekcsoport tagjainak is minden évben szervezünk tánc táborot, sőt, Battonyára is járnak, ahol a többi magyarországi szerb tánc csoport tagjaival együtt tanulnak új tánc lépéseket.

Hogyan kerülnek hozzátok új tagok?

Vannak, akik tánc házban vagy egy-egy fellépés alkalmával látnak minket és azután szeretnének csatlakozni. A fiatalok hozzák a barátaikat, osztálytársaikat, a felnőttek a házastársukat, párjukat. Eljönnek a próbákra és vagy megfutamodnak, vagy maradnak. Alapvető tánc tudás nélkül nehéz hozzánk csatlakozni, de aki életében bármilyen táncot tanult már és van ritmusérzéke, az hamar belezajlik. Természetesen az újakat segítjük felzárkóztató lépésszabványokkal is. Sokan edzésnek tekintik a tánc próbákat, hiszen itt is van az elején bemelegítés, a végén nyújtás és közben jól meg lehet izzadni. Hétfőn, csütörtökön próbálunk, pénteken hétkor pedig a felzárkóznivalókat várjuk Faluházba, ahova bárkit szívesen látunk.

Hogyan jut el egy magyarországi nemzetiségi együttes külföldi fellépésekre?

Szerbiában vannak veteránfesztiválok, ahova harminc éven felüli táncosokból álló tánc együtteseket várnak, de inkább az idősebb korosztály képviselteti magát. Ott nagyon szeretnek minket, kuriózumként tekintenek arra, hogy magyarok szerbet táncolnak, és büszkének rá, hogy az ő kultúrájukat a határon kívül is ilyen színvonalon ápolják. Itt kapcsolatokat is tudunk építeni, kapunk meghívásokat más tánc csoportoktól, és koreográfusokkal is meg tudunk ismerkedni. Görögországba úgy jutottunk ki, hogy a családok az utazást egybekötötték egy nyaralással, így együtt nyaraltunk és fel is léphettünk. A szerbiai magyar státusz van, amikor hátrány, hiszen sok fesztiválra, ha szerb táncot szeretnének, akkor hívnak Szerbiából egy tánc csoportot, ugyanakkor, ha magyarként Szerbiába utazik valaki és szerb táncokat táncol, akkor nagyon szeretik a származásától függetlenül. De olyan is van, ahol csak a produkció és a színvonal számít.

Hol léptek fel a legközelebb?

Most az egyesület disznóvágását szervezzük éppen, de juniorjaink március 23-án az Auchan tavaszi fesztiválján, a felnőttek pedig 31-én a húsvéti sváb locsolóbálon szerepelnek legközelebb.

Urbán Ákos

SPORTOS BUDAKALÁSZ

NINCS TÖBB KIFOGÁS, MOZOGJUNK!

Évről-évre több ezren veszünk részt a különféle városi tömegsport rendezvényeken. A Tófutás, a Tour de Kalász vagy a Kevélyre fel! egyre népszerűbbek. Az Önkormányzat támogatásával kedd délutánonként új lehetőség nyílt a Faluházban arra, hogy többet törődjünk egészségünkkel. Nemcsak testet, de lelket és közösséget is építünk.

A mozgás ugyanolyan velünk született létszükséglet, mint a táplálkozás. Az izmaink, a csontozat és az idegrendszer egészséges fejlődéséhez is elengedhetetlen. A rendszeres edzés fokozza a szív és a tüdő teljesítőképességét, csökkenti a szívizomzat oxigénigényét, a vérsír-szintet, a vérnyomást, csökkenti a vércukorszintet és segít megőrizni az ideális testsúlyt. Mivel testünk több örömet nyújtó hírívő anyagot és hormont termel, általános közérzetünk is jobb lesz.

A sport, a rendszeres testmozgás szerepe a szellemi felfrissülésben is kiemelkedő. Serkenti a kreativitást, szerepet játszik a társas

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

Ha kedd, akkor mozog

**SPORTOS
BUDAKALÁSZ**

**2024.
ESEMÉNYEK**

Nincs több kifogás,
mozogj, sportolj!

segíti az alvást, feltölt energiával és kreativitásra sarkall.

A város támogatásával kedd délutánonként indult „Ha kedd, akkor mozogjunk!” kampány sikere is megmutatta, hogy milyen sokan vannak kalászon, akik nem csak beszélnek arról, hogy a sport fontos egészségük megőrzése és a betegségek megelőzése érdekében.

Kedd délutánonként nemcsak testet, de lelket és közösséget is építünk. Együtt érkezünk, s ha vége a tornaórának, még sokáig maradunk, beszélgetünk.

Már az első alkalmakon a Faluház termei összenyitva is szűknek bizonyultak, a folyosókon is tornáztunk. A nyári szünetig keddről keddre Benedek Dóra, Harmath Üveges Zsuzsanna, Matuschek Gyula és Székely Zsuzsa trénerek várják a budakalásziakat.

U.V.

kapcsolatok kiépítésében, hozzájárul az önbizalom növeléséhez és jótékony hatással van a mentális egészségre is. Csökkenti a stresszt, fokozza a boldogságyeületek termelődését, megelőzi a kognitív hanyatlást, enyhíti a szorongást. Fokozza az agyi teljesítményt, fejleszti a memóriát,

junk!

KEDDENKÉNT 18.30-TÓL A NYÁRI SZÜNETIG TORNA A FALUHÁZBAN

**OKTATÓINK: HARMAT-ÜVEGES ZSUZSANNA, BENEDEK DÓRI, SZÉKELY ZSUZSA, MATUSCHEK GYULA
A RÉSZVÉTEL INGYENES!**

ÁPRILIS 6. PONTVADÁSZAT!

10 ÓRÁTÓL A TÁJFUTÓ PÁLYA MEGNYITÓ ÜNNEPSÉGE A GÉM UTCA MELLETTI RÉTEN

ÁPRILIS 13. TAVASZI TÓFUTÁS AZ OMSZK PARKBAN

NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, RAJT 10 ÓRÁTÓL KATEGÓRIÁNKÉNT

MÁJUS 1. KEVÉLYRE FEL!

CSALÁDI FUTÓ- ÉS TÚRAVERSENY PIKNIKKEL A KEVÉLY-NYEREGBEN. NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, RAJT 10 ÓRÁTÓL A KÖBÁNYAI ÚTON

MÁJUS 16. TAVASZI BRINGÁS REGGELI

FINOMSÁGOKKAL VÁRJUK A KERÉKPÁRRAL ÉRKEZŐKET 7-9 ÓRÁIG A SPORT UTCÁNÁL A GÁTON

JÚNIUS 14. MOZGÁS ÉJSZAKÁJA 2024 – SPORTPROGRAMOK ESTE 8-TÓL HAJNALIG

FUTÁS, KERÉKPÁROZÁS, TÚRA, AEROBIK, FITNESS, JÓGA, NÉPTÁNC, TÁJFUTÁS

SZEPTEMBER 16-22. EURÓPAI MOBILITÁSI HÉT

SPORTPROGRAMOK AZ ISKOLÁKNAK, ÓVODÁKNAK, BRINGÁS REGGELI, KERÉKPÁR-CSEREBERE, KERÉKPÁRJAVÍTÁSI WORKSHOP

SZEPTEMBER 16. TOUR DE KALÁSZ – AMATŐR KERÉKPÁRVERSENY 2 TÁVON

RAJT A MŰVELŐDÉSI HÁZ UDVARÁRÓL, NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, RAJT 10 ÓRÁTÓL

OKTÓBER 5. ŐSZI TÓFUTÁS

NEVEZÉS 9 ÓRÁTÓL, RAJT 10 ÓRÁTÓL KATEGÓRIÁNKÉNT

OKTÓBER 9. OVIS SPORT NAP

EGY KIS VIDÁM ŐSZI MOZGÁS A LEGKISEBBEKNEK

OKTÓBER 19. A KEVÉLYEK REJTETT TITKAI ÉS BARLANGJAI

ŐSZI ÉLMÉNYTÚRA A KÖZELI HEGYEKBE KÉT TÁVON

DECEMBER 7. MIKULÁS NAPI KINCSEKERESÉS BUDAKALÁSZON KICSIKNEK ÉS NAGYOKNAK

A PROGRAMOKON VALÓ RÉSZVÉTEL INGYENES.

TOVÁBBI RÉSZLETEK:
www.budakalasz.hu;
www.koskarolymh.hu.

MINDENKIT SZERETTEL VÁRUNK!

HITÉLET

ELNÖKI KEGYELEM ÉS ISTENI KEGYELEM

A kegyelem szóval e hetekben elég sokszor találkoztunk. De mit is jelent pontosan a kifejezés? Fontos szó ez a büntetőjogban, a keresztyén hitnek viszont egyenesen az egyik kulcsa. Érdeemes megvizsgálnunk tehát.

A történelem kezdetétől fogva igény van arra, hogy a bűnöst büntessék meg. Az ókortól kezdve a kivégzések nem csak azért voltak kegyetlenek és nyilvánosak, hogy elvegyék a potenciális elkövetők kedvét a bűnözéstől, hanem mert ez volt a „show”. Az emberek olyan szívesen jártak kivégzésre, mint ma színházba. Amíg a bűnös megérdemelten szenved, addig sem kell a saját gondjainkra, és főleg bűneinkre gondolni. Ez az ösztön kifinomultabb formában, de mind a mai napig megvan. Nincs kétségem afelől, hogy a társadalmak többsége egy népszavazáson megszavazná a halálbüntetést. Sokkal népszerűbb elítélni, mint kegyelmet adni – erről Pilátus is tudna mesélni.

Mire való akkor a kegyelem a jogban? Kegyelmezni csak bűnös embernek lehet. Aki ártatlan, az bizonygassa az igazát, kérjen felülvizsgálatot vagy perújítást, de ne kegyelmet! A kegyelem lényege az, hogy egy elítéltnek nem kell a jogos büntetését elszenvednie, mentesül a következményektől. Miért? Mert felmerülnek olyan szempontok, amelyek fontosabbak, mint a bűnös megbüntetése. Ilyen lehet például halálhoz közel álló ember

kiengedése a börtönből, hogy utolsó napjaikat otthon tölthesse. Vagy lehet olyan eset, amikor a bírói döntés ellentétes a társadalom igazságérzetével. Kegyelemre azért van szükség, mert a jog nem mindenható, a jogszerű döntés is lehet igazságtalan. Azt persze mindenki szabadon értékelheti, hogy egyes kegyelmezések igazságosak-e vagy igazságtalanok – de ez már nem a jogász feladata.

A jogban lévő kegyelem és a Biblia szerinti kegyelemben sok közös van. A keresztyén ember is Isten jogos ítélete alatt áll és nem érdemli meg a szabadulást. Nem is tudja kieszközölni a kegyelmet kapcsolatokkal. De még jócselekedetekkel, vagy könnyek közötti megbánással sem. Fontos különbség viszont, hogy a Biblia szerinti kegyelem nem ingyen adható: az árát Jézus fizette meg. A kegyelemnek nincs oka, de van következménye: akinek megkegyelmeztek, az egész életében hálás ezért.

Híres amerikai keresztyén ének az „Amazing grace”, magyarul: csodás kegyelem. Az ének azoké, akik „elvesztek, de megtaláltattak”.

*Csink Lóránt
a szerző jogászprofesszor,
a Budakalászi Református Gyülekezet tagja*

A SZIRÉNA DOKI

Ma piaci nap van. Korábban kelek, már 7 körül szeretnék vásárolni. Mivel nem kell nagyobb súlyt cipelnem, gyalog megyek. Kell a séta is. Alig teszek pár lépést az Emlékezés terén, a parknál, ahol már ilyenkor szólnak a madarak, kárognak a dolmányosok, hirtelen furcsa zajra leszek figyelmes. Valaki egy fémet kalapál?

Először amolyan kapa és kasza élesítésre gondoltam. De hát itt, a városban? A többszöri ismétlődés hallatán rájövök, hogy ez a ritmikus, gyorsuló és halkuló ütögetés a harkályok kottájából való. No, de ki a művész? A hangforrás felé fordulva megáll a szemem a két éve fölszerelt sziréna tölcserénél. Megvan! Hát ott van a doktor úr, piroslik is a sapkája. - Ez nem igaz! Előbb humorosnak találok a madárka tévedését, de később összeomlik bennem a természettudomány. Ilyet nem tévedhet a természet! Ha az emberi természet megbolondulni látszik is, ilyen nincs, hogy a harkály nekiáll a sziréna tölcser vésésének. Hát nem csorbul ki a csőrre? Hát nem kap agyrázkódást? Hát nem süketül meg a zengő cimbalomtól, hiszen a saját fülébe zeng a kopácsolás? És nem adja föl! Újból és újból szól az ütős szekció a harkály partitúrából fémes applikálással.

Hogy nem szűnik a kalapálás, arra kell gondolnom, hogy ez nem más, mint a madárka bosszúja a múltkori „Figyelem ez csak próba” fölkonferálás utáni riadó koncertnek. De hát semmi tolerancia?

Szegény bádóg nem tehet róla, őt csak szivatják - akarom mondani - fúvatják a háborúesők. Egyébként sem volt hosszú a próba. De hát

a megleckéztetés hat-hét kalapácsolásra rúg. Bekanyarodok a Rezeda utcába és hirtelen megvilágosodik minden! A gondolattól megint helyreáll bennem a Teremtő alkotta harkályvilág csodálata. Emlékszem a sólyom legendájára, amelyik kiverte gazdája kezéből a mérgezett vizes poharat, nehogy meghaljon.

Megvan! Ez a nagyszerű Dr. Harkály a háború hír, a halálhír pondróit akarja kipiszkálni a szirénából. Figyelj, Háború! Figyelj, fegyveres halál! Ne riogasd az Emlékezés terén lakókat! Még laknak itt olyanok, akik nemcsak próba szirénákat hallottak, de emlékeznek gonosz háborúkra.

Köszönöm, Harkály doktor! Kalapáld ki a békét. Azt a békét, amit több ezer diplomata, politikus nem tud megvalósítani. Vedd ki a rossz hírek pondróit a szirénából, hogy helyettük inkább az Úr Jézus visszajövetelét hirdető, békét hozó harsonák szólaljanak meg ezután Pesterzsébet Emlékezés terén!

Győri János Sámuel evangélikus plántáló lelkész

MI KÖZE A NYÚLNAK A KERESZTHALÁLHOZ, VAGY A TOJÁSNAK A FELTÁMADÁS ÖRÖMÉHEZ?

Ha elmegyünk egy bevásárlóközpontba húsvét előtt, csokinyulakkal és tojásokkal roskadáig felpakolt polcok fogadnak. A piacokon felpeszsdül az élet és mindenfelé élő kisnyulakat látni, akiknek az a sorsuk, hogy néhány hétig szórakoztassák a tulajdonosukat. Gyerekeinkkel órákig festjük a kifújtt tojásokat és több órák vidám program a tojáskereső játék is. De mi köze van ennek az egésznek a keresztény húsvéti ünnepkörhöz, bűneink bocsánatához és a feltámadott Krisztushoz?

Sokan azt képzelik, hogy a tojás és a nyúl, mint húsvéti jelkép a népi hagyományokkal épült be a keresztény húsvéti ünnepkör szimbolikájába. Pedig a nyúl és a tojás szimbólumát már jóval a Jézus kora előtt használták a húsvét (Easter/Ostara) időszakában.

Ostara egyesek szerint a germán, mások szerint az angolszász mitológia termékenység istennője. Róla nevezték el azt az ősi kelta tavaszi nap-éj egyenlőség ünnepet, amikor a varázslók, gyógyítók köszöntik az érkező tavaszt, hiszen a mondák szerint Ostara istennő ébreszti fel a természetet és teszi termékennyé a Földet.

A tojás és a nyúl ősidők óta a termékenység szimbólumai. A tojás azért, mert élet alakul benne, a nyúl pedig a szaporasága miatt. Egyes legendák szerint Ostara istennő meg akart menteni egy madarat, ezért nyúllá változtatta, ám az átalakulás nem volt teljes, így a nyúllá változtatott állat továbbra is tojásokat rakott. A történet a két termékenységi szimbólumot olvasztja össze, amiből megszületett a mai húsvéti nyuszi, amit a gyerekek többfelé várnak a világban húsvétkor. Sokak számára kiábrándító, de a húsvéti tojásoknak és a nyúlnak semmi köze a kereszténységhez és annak legjelentősebb ünnepéhez, a húsvéhoz. Eredetük egy már Krisztus előtt meglévő legendához nyúlik vissza, aminek az alapja a többistenhit, ezt pedig a keresztény teológia kizárja.

„Én, az Úr vagyok, a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptomnak földjéről, a szolgálat házából. Ne legyenek néked idegen isteneid énelőttem!” /2Móz 20: 2-3/

„Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus, aki váltságul adta önmagát mindenkiért, tanúbizonyságul a maga idejében.” /1Tim 2: 5-6/

Miért mosódtak össze mégis egy ősi pogány vallási ünnep jelképei a keresztény húsvéttal, Jézus halálával és feltámadásával, vagyis az üdvtörténet csúcspontjával?

A húsvét története az ószövetségi zsidó húsvétra a Pészahra (Páska) vezethető vissza, a szabadulás ünnepére, ami a héber naptárban a Hold és a Nap állásához viszonyított mozgó ünnep. A keresztény feltámadás ünnepének időpontjáról az első niceai zsinat 325-ben pedig úgy határozott, hogy az a tavaszi nap-éj egyenlőség utáni első holdtöltét követő vasárnap legyen. A jelképek összemosódásának egyik oka tehát az ünnepek ideje.

A másik ok, amire visszavezethető a társítás, a szimbólumok jeletésében keresendő. Jézus feltámadása hitünk alapja, ígéret arra, hogy mi is feltámadunk majd és a végén a Mennyben, az ígéret földjén örökkön örökké éljünk a Megváltó Fiúval és a Mindenható Atyával. A tavaszi megújulás pogány szimbólumainak jelentését pedig a feltámadással, az új élet ígéretével könnyen összemossák az emberek.

Azonban joggal vetődik fel a kérdés egyes keresztény közösségek tagjai számára, hogy mennyire problematikus bevonni a szakrális ünneplésbe a pogány, többistenhitből eredő ünnep olyan szimbolikus elemeit, mint a tojásfestést, tojáskeresést és a húsvéti nyulat. Hasonló dilemma ez ahhoz, mint amit Pál apostol levelében olvashatunk, hogy szabad e megenni keresztényeknek a bálványoknak feláldozott tisztátalan húst, amire az apostol a következő választ adta a korintusi gyülekezetnek:

„Ami tehát a bálványáldozati hús evését illeti, tudjuk, hogy nincs bálvány a világon, és hogy Isten sincs más, csak egy. Mert ha vannak is úgynevezett istenek, akár az égben, akár a földön, mint ahogyan sok isten és sok úr van, nekünk mégis egyetlen Istenünk az Atya” /1Kor 8:4-6a/

„Az étel pedig nem visz minket Istenhez közelebb; ha nem eszünk, nem lesz belőle hátrányunk, és ha eszünk, abból sem lesz előnyünk.” /1Kor 8:8/

A gyerekek fejlődésében meghatározó szerep jut a meséknek, a kitalált hősöknek, mint a fogtündérnek, a Mikulás szánját húzó repülő szarvasoknak, a manóknak és a húsvéti nyúlnak. A róluk való gondolkodás során a gyerek használja a képzelőerejét és olyan fantáziavilágot teremt, amiben kalandozhat, töltekezhet. A tojásfestés és a tojáskeresés pedig kiváló alkalom a testvérekkel, barátokkal, szülőkkel együtt töltött minőségi időre, szórakozásra, ami egyre fontosabbá válik ebben a rohanó világban.

HÚSVÉTI HANGOLÓDÁS

A karácsony mellett a húsvét az az alkalom, melyet gyerekkorom óta a családdal együtt töltött idő biztos pontjaként tartok számon. Fontosnak gondolom, hogy ezek az alkalmak ne csak „le legyenek tudva”, hanem szánjunk időt a ráhangolódásra. A húsvét reggelek elmaradhatatlan része az előző este otthon dagasztott és sült kalács, melyet több mint 40 éve ugyanúgy készítünk családdal, és melyhez természetesen sonka, piros tojás és torma dukál. Néhány házi finomságot hoztam, segítségül a vendégváráshoz, és egy csoki tojást helyettesítő köszönőajándékkal, melyet a gyerekekkel együtt el tudunk készíteni a locsolóknak.

Gesztenyés pöfeteg

Az ünnepi asztal ínycsiklandozó és praktikus eleme a mutatós pöfeteg. Mivel sokféle ízben készülhetnek, összedolgozás után kézzel formázhatók, nincsenek lepattanó darabkák, nem kell krémet készíteni, vágni, kenni, ráadásul nagyon gyorsan megsülnek és pár nap múlva is ugyanolyan finomak, így korábban is el lehet kezdeni a készülődést, persze vigyázni kell vele, hogy a vendégvárára is maradjon. A magam részéről kisebb méretű golyókat szoktam formázni, mivel a sütés során megnőnek, így nagyjából 40 darabot lehet készíteni egy adag tésztaból.

Ahogy említettem, sokféle ízben létezik, én most a személyes kedvencemet mutatom be, mely a gesztenyés kiflire emlékeztet, viszont sokkal egyszerűbb az elkészítése.

Hozzávalók:

40 dkg liszt,	1 csomag sütőpor,
15 dkg vaj,	2 teáskanál kakaópor,
20 dkg édesített	2 tojás,
gesztenyemassza,	1 üveg rumaroma,
17 dkg cukor,	porcukor a forgatáshoz.

A hozzávalók összedolgozása után kis golyókat formálunk, melyeket porcukorba forgatunk és így tesszük a sütőlappal kibélelt tepsibe, 180 °C-ra előmelegített sütőben 8-10 perc alatt megsütjük. A sütőből kivéve még egy kissé puha, de mire kihűl, teljesen megszilárdul.

Répakocka

Nagyon szeretjük a répatortát, mert könnyű és finom, minden évszakban szívesen fogyasztjuk, és a húsvéhoz is jó passzol. És persze nem feltétlenül kell tortaformát készíteni, kockára, téglalapra vágva is gusztusosan szervírozható, esetleg meg lehet színesíteni a szeleteket egy-egy darabka, az ünnephez és az évszakhoz illő marcipándísszel.

Hozzávalók:

Tésztahoz:	20 dkg finomliszt,
60 dkg répa reszelve,	2 csomag sütőpor.
6 tojás,	Krémhez:
2 csipet só,	40 dkg mascarpone,
30 dkg cukor,	5 evőkanál cukor,
30 dkg darált dió,	5 dl habtejszín.

A 6 tojást, a cukrot és a sót keverjük habosra habverővel, adjuk hozzá a darált diót, és azt is keverjük el. Ezt követően öntsük hozzá a sütőporos finomlisztet, végül borítsuk bele a reszelt répát és jól dolgozzuk össze.

A nyers tésztát öntsük egy sütőpapírral kibélelt sütőformába, előmelegített sütőben nagyjából 30 perc alatt süssük készre 180 °C-on. Túpróbát mindenképp érdemes végezni.

Amikor elkészült a tészta, borítsuk ki a sütőformából, húzzuk le róla a sütőpapírt. Amíg kihűl, el is tudjuk készíteni a krémet.

Verjünk kemény habot a cukorból és a habtejszínből, majd forgassuk bele a mascarpone-t, és már kész is!

Amikor kihűlt a tészta, vágjuk ketté, az alját kenjük meg a tejszínhabos krémmel, illesszük vissza a felső részt, és a tetejét is kenjük meg a krémmel. Ezt követően pihentessük hűtőben, majd szeleteljük ízlésünknek megfelelően.

Kakaós szelet

Hozzávalók:	5 dkg holland kakaópor,
20 dkg liszt,	2 dl tej,
20 dkg cukor,	1 csomag vaníliás cukor,
2 tojás,	1 csomag sütőpor.
5 dkg margarin,	

A cukrot a vaníliás cukorral és a tojásokkal felverjük, hozzáadjuk az olvasztott margarint, a lisztet, a sütőport és a kakaót. Csomómentesre keverjük a tejjel, és a masszát a vajazott, lisztezett őzgerinc formába, 180 °C-os előmelegített sütőben nagyjából 30 percig sütjük. Aki szereti a porcukrot, megszórhatja vele a tetejét, de e nélkül is izletes és szépen szeletelhető végeredményre számíthatunk.

Csoki tojás helyett – festett kő

Kifejezetten kedves elfoglaltság gyerekekkel – és alkotni szerető felnőttek számára is jó szórakozás – a kőfestés, mely nem igényel extra alapanyagokat, és nincs két ugyanolyan végeredmény. Az alapul szolgáló kő beszerezhető egy kirándulás során, óvodából, iskolából hazafelé menet, de akár az udvarról is. A megtisztított és szárított kövekre ceruzával fel lehet rajzolni a körvonalakat, majd akril festékkel színezni, végül vékony alkoholos filccel kontúrozni, de aki a szabadabb alkotás híve, egyből festhet is. Száradást követően pedig el is készültek a locsolásért járó köszönőajándékok.

Összeállította:
Mogyorósi Rita /
anyamasszony.blog.hu

PREVENTÍV SZAKORVOSI SZŰRÉSEK A 2024 TAVASZÁN

EGÉSZSÉG

Urológiai szűrés:

2024. április 20. szombat 9-14 óráig

2024. április 27. szombat 9-14 óráig

A vizsgálatot Dr. BÓDY GÁBOR DÉNES urológus szakorvos végzi. Ide tartoznak a vese megbetegedései, húgyhólyag problémái, az idős korban jelentkező vizelettartási gondok, az 50 év feletti férfiak prosztata megnagyobbodása és az ezzel járó betegségek is. A szűrés alkalmával tapintásos vizsgálat, ultrahangos megfigyelés és vizelet teszt ellenőrzés lesz.

A preventív szűrővizsgálatok célja a betegségek korai felismerése, ezért akinek ismert urológiai betegsége van, továbbra is a szakorvosi rendelőintézetet keresse fel.

Jelentkezni lehet: Széllné Kuti Mártánál hétfő és szerda este 18-20 óráig a 06 30 4672721 telefonszámon.

Nőgyógyászati szűrés:

2024. április 22. hétfő 14-18 óráig

2024. május 6. hétfő 14-18 óráig

A vizsgálatot Dr. ARANY CSILLA szülész-nőgyógyász főorvos végzi. A szűrésen rákszűrés, kolposzkópia és bakteriológiai kenet vizsgálat történik. A leletet 6 hét elteltével postázzuk, illetve a személyes eszt-oldalán megtekinthető. **Jelentkezés: szerdai napokon 18-20 óráig Rakics Istvánnénál a 06 30 9441165 telefonszámon.** A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ állásfoglalása szerint a prosztata szűrést 50 éves kortól évente, a méhnyakszűrést 25-65 éves kor között 3 évente ajánlott elvégezni.

dr. Csobod Judit, Egészségklub vezetőségi tag
Balogh Csaba elnök, Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottsága

A védőnői szolgálat: nincsenek könnyű helyzetben

Az egészségügyi átalakítások tavaly nyáron a budakalászi védőnőket is utolérték. Júliusban lépett életbe az a törvénymódosítás, amelynek értelmében a munkáltatói jogokat az önkormányzat helyett a körzeti irányító kórház gyakorolja. A budakalászi védőnői szolgálat az Észak-budai Szent János Centrumkórházhoz került. A védőnők maradtak az Egészségházban, az általuk használt helyiségeket az Önkormányzat a kórház használatába adta, de a szakmai feltételeket és a munkavégzéshez szükséges körülményeket már az új munkáltatónak kell biztosítania. Az együttműködés célja az volt, hogy a budakalásziak továbbra is a korábban megszokott, magas színvonalú ellátást kaphassák.

A megállapodás értelmében az ingatlan működtetésével kapcsolatos költségeket a város kiszámlázza a kórháznak. Fél év alatt azonban egyetlen számlát sem egyenlítették ki, máig kétféle forintot is meghaladó lejárt tartozás gyűlt össze.

Emellett a védőnők nemrég azzal a kéréssel fordultak dr. Göbl Richárd polgármesterhez, hogy Budakalász segítsen, mert olyan alapvető fogyóeszközök, mint a papírtörölő, a szemeteszsák sem áll a rendelkezésükre, azokat a megállapodás ellenére sem biztosítja a kórház. Budakalász beszerezte és átadta a kért higiéniai termékeket és felhívta a kórház főigazgatóját a megállapodás betartására, a nagy összegű tartozás mielőbbi rendezésére.

ALZHEIMER

Café

Mit tegyünk a hétköznapokban?

Meghívjuk Önt és Kedves Családját az Alzheimer Café rendezvényére a Faluház emeleti előadótermébe

2024. március 20., szerda 17:00

AZ ESEMÉNYEN JELEN LESZNEK:
az esemény védnöke, dr. Göbl Richárd neurológus,
Budakalász Város Polgármestere, Fehér Zita demencia szakápoló, a Kalászi Idősek Klubja dolgozói és az eseménysorozat szervezője, Balogh Csaba képviselő.

A belépés díjtalan.

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

A rendezvény támogatója
Budakalász Város Önkormányzata

VILÁGBAJNOK SAJT BUDAKALÁSZ SZOMSZÉDSÁGÁBAN

Bökdi és Nyugi. Két magyar tarka a Breier tanyán, akik jó dolgukban – több mint negyven társukkal együtt – különleges minőségű tejet adnak, hogy világszínvonalú, díjnyertes sajtok készülhessenek belőle a Pilisben. De Breieréknél nemcsak a tehenek érzik kitűnően magukat: aki betér egy ebédre a bisztróba, bevásárol a boltban, vagy szabadidejét tölti a farmon, megtapasztalhatja, hogy a pomázi birtokon „jó lenni és jó enni”.

Hatvanéves Porsche traktor, boldog állatok, precíziós fejőrobot – ezekkel is bárki találkozhat Pomázon. Az „U” alakú gazdasági udvarral épült Breier Farm munkatársai az elmúlt két évben megvalósították mindazt, ami manapság – az ipari élelmiszer-termelés korában – egyre nagyobb értéket jelent: a tradíciók és a legújabb technológiák alkalmazásával minőségi termékeket állítanak elő.

Hétköznap délben láthatóan egyre többen fordulnak meg a tanyán. Sokan érkeznek a bisztróba ebédelni, és a bolt forgalma is megélénkül. De természetesen hétvégén is nyitva vannak, így kirándulási cél is lehet a Breier Farm. Nemcsak a betérő vendégek és a vásárlók körében népszerű a tanya, hanem az országos média is felfigyelt rá. Miközben ifj. Breier Lászlóval megtekintjük a boltjuk kínálatát, hangsúlyozza, hogy három alappillére van a farmjuk működésének.

Egyrészt céljuk, hogy minél környezetbarátabb, hagyományosabb, fenntarthatóbb módon termeljék meg az alapanyagokat. A növényvédelemben például harmadannyi alkalommal permeteznek, mint az ipari méretű üzemekben. – Ügynevezett boldog állattartást folytatunk. Ez azt jelenti, hogy az összes állatunknak van kifutója, legelője, és mély almon tartjuk őket. Az istállók állatlétszáma lehetővé teszi, hogy kényelmesen elférjenek. Találkoznak elég levegővel és nappennel, így ezáltal is jó kondícióban vannak. Ilyen tartásmód mellett nincs szükség arra, hogy antibiotikumot használjunk, hiszen nem fertőzik egymást – hangsúlyozza a tulajdonos. Breieréknek folyamatosan vannak vemhes teheneik, kocájuk, emellett sajtát tojásokat keltetnek, csirkéket nevelnek.

Másrészt, amit megtermelnek, azt helyben fel is dolgozzák a zöldség- és gyümölcs-, valamint a hús-, továbbá a tejfeldolgozójukban.

Ezáltal a termelési folyamat egésze helyben, komplexen tud működni, tehát a hagyományos és magas minőségű élelmiszereket a termőföldtől az asztalig felügyelt körülmények között állítják elő. Az így elkészített termékeket meg lehet vásárolni a tanya boltjában és el lehet fogyasztani a bisztróban, valamint a kiskereskedelem néhány üzletében is hozzájuthatunk a finom élelmiszerekhez.

Ezekhez társul a harmadik pillér: olyan helyszínt nyújtanak az embereknek, ahol eltávolodhatnak a város zajától, megnyugodhatnak, kimegyhetnek a zöldre, megismerhetik a hagyományos gazdálkodást. A farm nyitott, lehet náluk sétálni, és meg lehet nézni az állatokat is. Aki pedig több napot szeretne eltölteni az alpesi hangulatú környezetben, kipróbálhatja a konyhával felszerelt apartmanok egyikét. Kétféleképpen a családoknak és a gyerekeknek rendezvényeket szerveznek. A gyermekek kedvelik a kisállat-simogatót is, ahol a helyben vásárolt csemegével meg is etethetik a szelíd kecskéket.

A fűszáltól a termékig minden ellenőrzött a Breier tanyán. Igaz ez a tejtermékekre, de akár a lekvárookra is. Ez utóbbiak 75 százalékban gyümölcsöt tartalmaznak. Hangsúlyozzák, hogy minél magasabb a gyümölcsstartalom, annál kevesebb a hozzáadott cukor. Az őszibaracklekvárjuk tavaly csillagot kapott a Great Taste Awards versenyen. A húszüzem is hagyományos ízekkel dolgozik, régi magyar, valamint német és osztrák anyagnormákat használnak.

– Nagyon fontos eleme a tanyánknak a tehenészetünk, ahol alpesi jellegű szénatejet állítunk elő. Szigorúan vesszük a magas minőségű takarmányozást: a tehenek Szent Györgytől Szent Mihály napig kijárhatnak a legelőre, emellett pedig az általunk kaszált – 26-féle összetevőből, ebből 6-8 gyógynövényből álló – szénát kapják. Így a nagyon jó minőségű tejből kitűnő sajtot tudunk előállítani, és minden bizonnyal ennek köszönhető a tavalyi két aranyérem – hangsúlyozza ifj. Breier László.

A Breier Farm két aranyérmet szerzett a világ egyik legrangosabb sajtversenynél, a World Cheese Awards 2023-on. A tavalyi megmérettetés a norvégiai Trondheimben zajlott, és több mint 43 ország 4500 sajtját értékelte a szakmai zsűri. – Nem számítottunk rá, hogy ilyen gyorsan nyerni fogunk. Négy különleges sajttal nevezünk be, és ezek közül kettő is díjat érdemelt: a 3 hónapos érlelésű Tanya sajtunk és a 9 hónapos Pilis sajtunk aranyérmet kapott. A tejüzem vezetője, Elek Szabolcs sajtmeister, aki sok helyen megfordult Európában, így rengeteg tudást hozott haza külföldről. Már 2016-ban az Év Sajttermelője volt idehaza – mondja ifj. Breier László, miközben

megkínál bennünket a valóban kitűnő ízű félkemény sajtokkal: a Pilisivel, a Tanyával és a görögszénamagossal.

– A farmunk olyan, mint egy pókháló, amelyben minden mindennel összefügg – fogalmaz a farm tulajdonosa. – Ha egyik pontján történik valami, akkor az a másik végén is érezhető. Ha jól kaszálunk, a kitűnő szénát megesszük a tehenek, majd megfelelő körülmények között fejünk, így a tejet kiváló minőségben lehet feldolgozni. Úgy látom, hogy egyre több elégedett vendégünk van. A fiatal, gyermekes családok vásárolnak nálunk a legnagyobb arányban. Azt tapasztalom, hogy ők szívesen jönnek kirándulni is hozzánk, és közben megismerhetik a haszonállatokat és –növényeket.

Breierék számára nemcsak szlogen a fenntarthatóság. Ők valóban törekednek arra, hogy ne használják ki a földet, hanem megfelelő körforgást biztosítsanak. Hagyomány és csúcstechnika – ezek jellemzik a Breier tanyát, és erről is olvashatunk a [facebook.com/breierfarm](https://www.facebook.com/breierfarm) oldalon. A pomázi farm több mint egy klasszikus értelemben vett tanya. Élmenybirtok, ahol magas minőségű gasztronómiával és kulináris élményekkel találkozik az oda betérő. Amint a breierfarm.hu is írja, olyan hely, „ahol nem darál be a város lüktetése, hanem a természet csendje segít a lazulásban”.

Március 9. SZOMBAT 10.00

Alma együttes koncertje

Jegyek elővételben a tixa.hu oldalon: 2300 Ft
További jegyek a helyszínen: 2800 Ft
A belépés 3 éves korig ingyenes.

Március 9. SZOMBAT 19.30

Szerb Farsangi bál

A belépés díjtalan!

Március 10. VASÁRNAP 10.00 - 18.00

Tarsolyos találkozó

10 óra: Kapunyitás, a kézműves vásár kezdete
11 óra: Megnyitó. Műsorvezető Csabai János színész és rendező. A rendezvény ideje alatt Sötér Gergely természetfotós kiállítása tekinthető meg. Belépő: 3000 Ft, mely tartalmaz egy medvehagymás pogácsát is.

A rendező, Nyers Csaba Károly a műsorváltozás jogát fenntartja. Tel: 06-20/367-2675

Március 12. KEDD 18.30 - 19.00

Manó Mozi - diavetítés kicsiknek

Sok szeretettel várunk kicsiket és nagyokat egy kis esti diavetítésre. A mesélés 18.30-kor kezdődik a művelődési ház klubtermében, a diavetítés 30 perc. Következő alkalom: április 9.
A belépés díjtalan!

Március 15. PÉNTEK 10.00

Az 1848-49' Forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett ünnepség

Helyszín: Petőfi tér

Közreműködnek: Tolcsvay Béla, Villő Énekegyüttes, Lenvirág Táncegyüttes.

Március 21. CSÜTÖRÖK 14.00 - 17.00

Mentáskert Termelői Piac - Készüljünk együtt a Húsvétra!

Tojásfestés, tavaszi ajtódísz és asztaldísz készíttéssel készülnek a szervezők.

Sonka, tojás és friss zöldségek vására várja az érdeklődőket.

Március 21. CSÜTÖRÖK 17.30

Szülők – nevelők akadémiaja

Professzor Dr. Gyarmathy Éva előadásának témája: Tehetségfejlesztés a mindennapokban
A részvétel díjtalan, azonban regisztrációhoz kötött. További információ a Szülők-Nevelők Akadémiaja Facebook oldalán.
Gyermekfelügyeletet kérés esetén biztosítunk!

Március 22. PÉNTEK 20.00

Konyha akusztik koncert

A szentendrei gyökerű, Szepesi Mátyás frontember által vezetett háromfős Konyha több mint egy évtizede írja különleges dalait, amelyek minden sora személyes, mégis meghagyja a hallgatók számára a helyet saját történetünknek és ismeretlenek ezreiből teremtenek közösséget.

Szepesi Mátyás dalszövegíró-frontember a konyhai beszélgetésekhez a szív kamráiból hozza fel a bort, míg társai - Badics Márk dobos és Haller Dániel basszusgitáros biztos kézzel válogatják a legkülönbözőbb alapanyagokat és a lendületet változatos, modern popzenéjüköz. Budakalászi koncertjükön teljes eddigi életművükből csemegéznek.

Jegyek: tixa.hu; további jegyek a koncert napján a helyszínen válthatók.

Március 23. SZOMBAT 8.00

Ládafia Garázsvásár. Várunk minden kedves érdeklődőt márciusi vásárunkra.

Fogasjegy vásárlására nincs lehetőség, továbbá az asztalok mellé fogasokat nem lehet elhelyezni.

Jegyek: tixa.hu

További információ: www.koskarolyhm.hu

Március 23. SZOMBAT 14.00

Szent Korona délutánok

Házigazda : Dr. Varga Tibor (Szent Korona Országáért Alapítvány - elnök) Belépőjegy : 1.000 Ft

Március 24. VASÁRNAP 9.00 - 19.00

IV. Úfokutatók Közönségtalálkozója

Március 31. VASÁRNAP 19.00

Húsvéti Sváb Locsoló bál

ÁPRILISI ELŐZETES

Április 4. CSÜTÖRÖK

Borklub

További információ: Nyikos István - a Magyar Borakadémia tagja: 30/954-9147; bacchus.studio@gmail.com

Április 6. SZOMBAT 10.00

Családi matiné - ÉLJENEK A NYUSZIK

A Mesekocsi Színház zenés, díszletes mesejátéka 50-60 percben. Írta: Ricardo Bolton.

Jegyek elővételben a tixa.hu oldalon: 2300 Ft

További jegyek a helyszínen: 2800 Ft

Ügyfélszolgálati pont nyílik a Faluházban

FKF FŐVÁROSI KÖZTERÜLET-
FENNTARTÓ NONPROFIT ZRT.
BUDAPEST

A MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. alvállalkozói, a Budapesti Városüzemeltetési Holding és az FKF Zrt. végzik Budakalászon a hulladékszállítást. Minden hónap utolsó csütörtökén 10 és 14 óra között helyben, személyesen lehet ügyet intézni. A szolgáltató munkatársai ezen túl a Hulladékudvar helyett a Faluház földszinti klubtermében várják a kalászi ügyfeleket.

Fontos tudni, hogy a szolgáltató márciustól csak a 2024-es évre kiküldött matricával ellátott kukákat (kommunális gyűjtőedényeket) fogja üríteni. Senki se felejtse el felragasztani az idei matricát.

Sokáig dolgozol?
Nem érsz ide
zárás előtt?

Hosszú csütörtök

Minden hónap utolsó csütörtökén 20.00 óráig meghosszabbított nyitvatartással várja olvasóit a KÖNYVTÁR

- Február 29.
- Március 28.
- Április 25.
- Május 30.
- Június 27.
- Július 25.
- Augusztus 29.
- Szeptember 26.
- Október 31.
- November 28.
- December 12.

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztők: Orosz Ferenc, Péterffy Gábor

Munkatársak: Gulyás Rita, Urbán Ákos

Fotók: Hartl-Nagy Tamás, Szabó Zoltán

Címlapfotó: Szabó Zoltán

Lapterv és tördelés: Ali Vali

Nyomatás újrapiapír felhasználásával:

Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | Telefon: 06 26/340-266

Újrapiapír

KONYHA

Akuszitika

2024. MÁRCIUS 22.
PÉNTEK 20⁰⁰

TÖVÉBBI JEGYINFORMÁCIÓ: HONLAPONKON ÉS FACEBOOKON!
AZ ELŐADÁS AZ INKA HANGFOLKLÓR
PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR

Ládafia GARÁZS VÁSÁR

TÖVÉBBI INFORMÁCIÓ:
WWW.KOSKAROLYMH.HU

2024. 03. 23.
SZOMBAT 08⁰⁰ - 12⁰⁰

JEGYEK:
WWW.TIXA.HU
ASZTALJEGY:
2500 FT

A VÁSÁRT A MŰVELŐDÉSI HÁZ BÁLTERMÉBEN RENDEZZÜK MEG.

BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. 0670/3317183, 0626/340468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

CSALÁDI
MATEINE

BUDAKALÁSZ

**Éljenek a
nyuszik!**

Húsvét

A Mesekocsi Színház előadása
2024. április 06.
szombat, 10.00

További
jegyinformáció:
honlapunkon és
Facebookon

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

TAVASZI

TÓFUTÁS

2024. ÁPRILIS 13.
SZOMBAT 10⁰⁰

BUDAKALÁSZ

NEVEZÉS
9 ÓRÁTÓL

RAJT
10 ÓRÁTÓL
KATEGÓRIÁNKÉNT

HELYSZÍN: OMSZK-TÓ
TANÍTÓ UTCAI SZAKASZÁN

KÓS KÁROLY
MŰVELŐDÉSI HÁZ
ÉS KÖNYVTÁR

2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7183, +3626 340 468
INFO@KOSKAROLYMH.HU

Részletek a honlapon és a Facebookon

Budakalász Város
Önkormányzata tisztelettel
meghívja a budakalászi polgárokat

2024.

március 15-én

10:00 órára

az 1849/49-es magyar forradalom és szabadságharc
tiszteletére rendezett ünnepi megemlékezésre
és a Petőfi-szobor felavatására

Helyszín: a megújult Petőfi tér

Ünnepi beszédet mond:
dr. Göbl Richárd polgármester

Az ünnepi műsorban közreműködnek:
Tolcsvay Béla, Villó Énekegyüttes,
Lenvirág Táncegyüttes

Kiegészítő programok
10 és 12 óra között:

Pilvax köz: Petőfi kedvenc
rétesei, forradalmi étek
és habos kávé

Gyerek sziget: kokárda
készítés, logikai játszóház

Kiállítás a „A szabadság
pró betűs hősei” címmel

Emlékezünk és
ünnepeljük együtt!

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA